

Редакція:

07.02.2019

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

23.02.2018

м. Київ

N 82

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
20 березня 2018 р. за N 340/31792

Про затвердження Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказом Міністерства оборони України
від 7 лютого 2019 року N 50

Відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 13 Закону України "Про вищу освіту" та підпункту 43 пункту 4 Положення про Міністерство оборони України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року N 671 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року N 730), з метою забезпечення розроблення штатів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Типові нормативи для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв, що додаються.
2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України
генерал армії України

С. Т. Полторак

ПОГОДЖЕНО:

Міністр освіти і науки України

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України

23 лютого 2018 року N 82

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

20 березня 2018 р. за N 340/31792

ТИПОВІ НОРМАТИВИ

**для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв**

I. Загальні положення

1. Ці Типові нормативи визначають структуру та чисельність підрозділів вищих військових навчальних закладів (далі - ВВНЗ), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти (далі - ВВП ЗВО) та військових ліцеїв (далі - ВЛ) і призначені для використання під час розроблення штатів (штатних розписів) та переліків змін до них.

Структура та чисельність закладу освіти військової частини А0515 визначаються згідно із законодавством України.

Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського утримується на штаті, який визначається відповідним наказом Міністерства оборони України.

2. ВВНЗ, ВВП ЗВО та ВЛ розробляють проекти штатів (штатних розписів) та переліки змін до штатів відповідно до цих Типових нормативів.

3. Відповідно до освітньої діяльності в системі військової освіти діють ВВНЗ, ВВП ЗВО та загальноосвітні навчальні заклади таких типів:

1) ВВНЗ:

військовий університет;

військова академія;

військовий інститут;

військовий коледж;

ВВНЗ у своєму складі можуть мати військові навчальні підрозділи (відокремлені військові навчальні підрозділи), що утримуються на окремих штатах: військовий інститут (інститут військового університету та військової академії), факультет військової підготовки університету, військової академії та військового інституту, військовий коледж військового університету, військової академії та військового інституту;

2) ВВП ЗВО:

військовий інститут (філія) як структурний підрозділ закладу вищої освіти (далі - ЗВО);

факультет військової підготовки ЗВО;

кафедра військової підготовки ЗВО;

кафедра медицини катастроф та військової медицини ЗВО;

військовий коледж ЗВО (військового інституту ЗВО);

відділення військової підготовки ЗВО;

3) заклад загальної середньої освіти:

військовий (військово-морський) ліцей;

навчально-оздоровчий комплекс військового ліцею (далі - НОК).

4. Склад наукових (науково-дослідних) та інших підрозділів ВВНЗ та ВВП ЗВО (наукових, науково-дослідних центрів, інститутів, лабораторій, центрів імітаційного моделювання, лабораторій технічних засобів навчання, інформаційно-обчислювальних центрів, підрозділів забезпечення освітнього процесу тощо) визначається конкретно для кожного ВВНЗ та ВВП ЗВО залежно від завдань, які на них покладено.

5. Нормативи чисельності курсантів (студентів), ад'юнктів, докторантів, здобувачів наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук), слухачів, клінічних ординаторів, інтернів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника та чисельність педагогічних працівників, які здійснюють підготовку молодших бакалаврів (молодших спеціалістів) у ВВНЗ та ВВП ЗВО, визначаються вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 року N 1134 "Про затвердження нормативів чисельності студентів (курсантів), аспірантів (ад'юнктів), докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів, клінічних ординаторів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах III і IV рівнів акредитації та вищих навчальних закладах післядипломної освіти державної форми власності" (із змінами).

Приведена чисельність тих, хто навчається (Кпр), до річного терміну навчання розраховується так:

$K_{пр} = K_1 / K_2 \times K_3$, де:

K1 - кількість тижнів навчання (строк навчання в тижнях);

K2 - кількість тижнів у навчальному році - 44 (44 = 52 календарних тижні - 2 тижні святкових днів - 6 тижнів відпустки);

K3 - кількість тих, хто навчається.

Нормативна чисельність громадян, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу (крім медичної служби), на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника (далі - НПП) у ВВНЗ та ВВП ЗВО - 25 осіб.

Нормативна чисельність громадян, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби:

за спеціальністю "Медицина" на одну штатну посаду НПП у ВВНЗ та ВВП ЗВО - 38 осіб;

за спеціальностями "Стоматологія" та "Фармація, промислова фармація" на одну штатну посаду НПП у ВВНЗ та ВВП ЗВО - 28 осіб.

Розрахунок чисельності штатних посад науково-педагогічних (педагогічних) працівників ВВНЗ та ВВП ЗВО на навчальний рік щороку до 01 березня погоджують Департамент військової

освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України, Головне управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України та затверджує начальник, якому підпорядковано ВВНЗ або ВВП ЗВО. Крім того, розрахунок чисельності штатних посад науково-педагогічних (педагогічних) працівників ВВП ЗВО на навчальний рік попередньо погоджує ректор ЗВО, у складі якого утримується ВВП.

Форму відомості щодо розрахунку чисельності штатних посад науково-педагогічних працівників ВВНЗ та ВВП ЗВО на навчальний рік наведено в додатку 1 до цих Типових нормативів.

6. Утримання підрозділів та посад у ВВНЗ та ВВП ЗВО для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу здійснюється з урахуванням такого:

1) для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу за державним замовленням (за кошти Державного бюджету України) у ВВНЗ та ВВП ЗВО передбачено утримання за штатом (штатним розписом) підрозділів та посад постійного складу в межах норм, визначених цими Типовими нормативами, а також у межах ліміту чисельності, встановленого на відповідний рік.

Штатні розписи погоджують Департамент військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України, Департамент фінансів Міністерства оборони України, Головне управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України та затверджує керівник органу військового управління, якому безпосередньо підпорядковано ВВНЗ та ВВП ЗВО;

2) для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу за державним замовленням та за рахунок коштів фізичних осіб, що отримані за надання освітніх послуг у галузі вищої освіти, пов'язаних з військовою підготовкою, до штату ВВНЗ та ВВП ЗВО (крім кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини ЗВО) складається штатний розпис, яким передбачається утримання підрозділів та посад виключно працівників (невійськовослужбовців) за рахунок коштів фізичних осіб.

Штатний розпис ВВНЗ погоджує Департамент фінансів Міністерства оборони України та затверджує Департамент військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України.

Штатний розпис ВВП ЗВО (крім кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини ЗВО) погоджує Департамент військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України та затверджує ректор ЗВО, на базі ВВП якого здійснюється зазначена підготовка.

Для організації та проведення зазначеної підготовки за державним замовленням на кафедрах військової підготовки та кафедрах медицини катастроф та військової медицини ЗВО передбачено утримання за штатом (штатним розписом) посад постійного складу відповідно до підпункту 1 цього пункту.

Для організації та проведення зазначеної підготовки за рахунок коштів фізичних осіб на кафедрах військової підготовки та кафедрах медицини катастроф та військової медицини ЗВО передбачено утримання посад виключно працівників (невійськовослужбовців) за додатковим штатним розписом за рахунок коштів фізичних осіб.

Додатковий штатний розпис кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини ЗВО погоджує Департамент військової освіти, науки, соціальної та

гуманітарної політики Міністерства оборони України та затверджує ректор ЗВО, на базі ВВП якого здійснюється військова підготовка;

3) для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу виключно за рахунок коштів фізичних осіб, що отримані за надання освітніх послуг у галузі вищої освіти, пов'язаних з військовою підготовкою, до штату ВВНЗ та ВВП ЗВО (крім кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини) складається штатний розпис, яким передбачається утримання підрозділів та посад виключно працівників (невійськовослужбовців) за рахунок коштів фізичних осіб. Такий штатний розпис погоджується та затверджується відповідно до підпункту 2 цього пункту.

У разі організації та проведення зазначеної підготовки на кафедрах військової підготовки і кафедрах медицини катастроф та військової медицини передбачається в межах ліміту чисельності, встановленого на відповідний рік, утримання за штатним розписом не більше трьох посад виключно працівників (невійськовослужбовців), у тому числі: керівника ВВП ЗВО (для кафедр медицини катастроф та військової медицини - заступника керівника), посадової особи для забезпечення обліку, збереження, експлуатації, обслуговування і ремонту озброєння та військової техніки ВВП ЗВО, а також (за потреби) працівника режимно-секретного органу. Такий штатний розпис погоджують Департамент військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України, Департамент фінансів Міністерства оборони України, Головне управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України та затверджує керівник органу військового управління, якому підпорядкована відповідна кафедра.

Також складається додатковий штатний розпис кафедри військової підготовки або кафедри медицини катастроф та військової медицини ЗВО, який утримується за рахунок коштів, отриманих за надання освітніх послуг, в якому визначається решта посад для забезпечення організації та проведення військової підготовки студентів за програмою підготовки офіцерів запасу. Такий додатковий штатний розпис погоджує Департамент військової освіти та науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України та затверджує ректор ЗВО, на базі кафедри якого здійснюється військова підготовка.

7. Зазначені в цих Типових нормативах структурні підрозділи, посади та їх кількість є максимальними і включаються до штатів (штатних розписів) ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК після визначення чисельності особового складу відповідними спільними директивами Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України про проведення організаційних заходів.

8. До складу тих, хто навчається у ВВНЗ та ВВП ЗВО, входять штатні - курсанти, слухачі (у тому числі клінічні ординатори та інтерни), ад'юнкти, докторанти очної (денної) форми навчання, а також інші категорії, що не входять до штатної чисельності змінного складу:

студенти, які навчаються за схемою підготовки "студент - курсант", ад'юнкти, докторанти за заочною (дистанційною) формою навчання, слухачі курсів підвищення кваліфікації, слухачі курсів мовної підготовки (чотири слухачі, ад'юнкти, докторанти за заочною (дистанційною) формою навчання прирівнюються до одного слухача, ад'юнкта, докторанта очної (денної) форми навчання);

курсанти заочної (дистанційної) форми навчання (військовослужбовці військової служби за контрактом, які не мають офіцерських звань та навчаються для здобуття вищої освіти) (чотири курсанти заочної (дистанційної) форми навчання прирівнюються до одного курсанта очної (денної) форми навчання);

громадяни, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання Збройних Сил України (сім громадян, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу, прирівнюються до одного курсанта очної (денної) форми навчання).

Чисельність тих, хто навчається і не входить до штатної чисельності змінного складу, не враховується під час розроблення штатів (штатних розписів) підрозділів матеріально-технічного забезпечення, а також під час визначення кількості посад бухгалтерів розрахунково-касового відділення (групи) фінансово-економічної служби у ВВНЗ та ВВП ЗВО.

9. Для відокремлених структурних навчальних підрозділів ВВНЗ, ВВП ЗВО та ВЛ, що утримуються на окремих штатах (штатних розписах) та дислокуються в іншому населеному пункті, під час розроблення штату (штатного розпису) застосовуються норми, визначені для ВВП ЗВО та ВЛ, чисельність особового складу такого відокремленого структурного навчального підрозділу не враховується під час визначення показників чисельності постійного складу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ВЛ, що дислокуються на основних фондах.

У разі розміщення таких підрозділів на фондах ВВНЗ, ВВП ЗВО та ВЛ підрозділи забезпечення до їх штату не включаються, а використовуються підрозділи забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО та ВЛ. Для розрахунку чисельності посад цих підрозділів забезпечення враховується загальна чисельність особового складу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ВЛ, у тому числі їх відокремлених структурних навчальних підрозділів.

(пункт 9 розділу І у редакції наказу
Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

II. Типові нормативи для розроблення розділу штату (штатного розпису) "Управління"

1. До структурних підрозділів розділу штату (штатного розпису) "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК належать:

командування ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК;

навчальний відділ (навчальне відділення, навчальна частина) ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК;

група психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК;

науково-організаційний відділ (відділення) ВВНЗ та ВВП ЗВО;

служба охорони державної таємниці ВВНЗ, ВВП ЗВО;

група секретного документального забезпечення (секретна частина) ВЛ та НОК;

відділ морально-психологічного забезпечення (відділення, група) ВВНЗ та ВВП ЗВО;

відділення (група) морально-психологічного забезпечення ВЛ та НОК;

відділ персоналу та стройовий (відділення, група) ВВНЗ та ВВП ЗВО;

відділення (група) персоналу ВЛ та НОК;

фінансово-економічна служба (відділення, група) ВВНЗ та ВВП ЗВО, ВЛ та НОК;

редакційно-видавничий відділ (відділення, група) ВВНЗ та ВВП ЗВО;

юридична служба ВВНЗ та ВВП ЗВО, ВЛ та НОК;

окремі служби ВВНЗ та ВВП ЗВО, ВЛ та НОК: служба радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки, інженерна служба, служба зв'язку, геоінформаційна служба,

служба пожежної безпеки, служба охорони праці, медична служба та прес-служба;

організаційно-мобілізаційне відділення (організаційно-мобілізаційна група) ВВНЗ та ВВП ЗВО;

відділ (відділення, група) навчально-лабораторного забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК;

відділення (група) служби військ ВВНЗ та ВВП ЗВО;

відділ (відділення, група) міжнародного військового співробітництва ВВНЗ та ВВП ЗВО;

відділення (група) матеріально-технічного забезпечення ВВНЗ та ВВП ЗВО, ВЛ та НОК;

озброєння ВВНЗ та ВВП ЗВО (служба ракетно-артилерійського озброєння, бронетанкова служба, автомобільна служба, служба метрології та стандартизації);

тил ВВНЗ та ВВП ЗВО (продовольча та речова служба, продовольча служба, речова служба, квартирно-експлуатаційна служба та служба пального та мастильних матеріалів).

У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціальностями льотної експлуатації, може утримуватися структурний підрозділ "Штаб".

Структурні підрозділи розділу штату (штатного розпису) "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК наведено в додатку 2 до цих Типових нормативів.

2. Типові нормативи штатних посад структурних підрозділів "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК наведено в додатку 3 до цих Типових нормативів.

3. До складу командування ВВНЗ можуть вводитися:

окремі посади заступника начальника ВВНЗ з навчальної роботи та заступника начальника ВВНЗ з наукової роботи замість посади заступника начальника ВВНЗ з навчальної та наукової роботи за умови, якщо науковий (науково-дослідний) центр (інститут) є структурним підрозділом ВВНЗ із штатною чисельністю наукових працівників понад 80 посад;

додаткова посада першого заступника начальника ВВНЗ за умови, якщо на ВВНЗ покладено мобілізаційне завдання та підпорядковано не менше трьох військових частин, задіяних у забезпеченні підготовки військових фахівців, загальною чисельністю не менше 4000 осіб.

4. До складу командування ВВП ЗВО можуть вводитися окремі посади заступника начальника ВВП ЗВО з навчальної роботи (офіцер) та заступника начальника ВВП ЗВО з наукової роботи (офіцер) замість посади заступника начальника ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи (офіцер) за умови, якщо науковий (науково-дослідний) центр (інститут) є структурним підрозділом ВВП ЗВО із штатною чисельністю наукових працівників понад 80 посад.

5. У складі навчального відділу (відділення, частини) ВВНЗ та ВВП ЗВО:

якщо здійснюється підготовка військових фахівців більше ніж за двома спеціалізаціями, можуть додатково вводитися посади одного старшого помічника та помічника начальника відділу (навчального відділення, частини) на кожні три додаткові спеціалізації;

якщо на курсах підвищення кваліфікації офіцерського складу та курсах іноземних мов навчається понад 60 слухачів, приведених до річного строку навчання, може додатково вводитися посада помічника начальника;

для планування, організації та супроводження підготовки змінного складу за дистанційною формою навчання може створюватись група організації та супроводження дистанційного навчання.

6. Науково-організаційний відділ ВВНЗ та ВВП ЗВО створюється за умови, якщо у їх складі є науковий (науково-дослідний) центр (інститут) з чисельністю понад 100 посад наукових працівників або понад 1500 осіб тих, хто навчається.

За умови наявності очних ад'юнктур та докторантур, відкритих у ВВНЗ та ВВП ЗВО згідно з чинним законодавством, до складу науково-організаційного відділу (відділення) ВВНЗ та ВВП ЗВО вводяться посади ад'юнктів та докторантів.

7. Чисельність штатних посад фахівців з обліку особового складу відділу персоналу та стройового (відділення, групи) ВВНЗ та ВВП ЗВО, КВЛ та НОК визначається із розрахунку:

1:350 осіб постійного складу (офіцерського, сержантського (старшинського) та рядового складу);

1:750 осіб штатного змінного складу.

Інспектор з кадрів включається до штату відділу (відділення, групи) за наявності не менше 200 штатних посад працівників ЗСУ, у подальшому на кожних 250 штатних посад працівників ЗСУ включається одна посада інспектора з кадрів.

Співвідношення посад старших офіцерів до посад офіцерів встановлюється 1 : 2.

8. У разі відсутності штатного підрозділу "Друкарня", що утримується за штатом або штатним розписом, редакційно-видавничий відділ (відділення, група) не створюється.

9. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціалізаціями матеріально-технічного, оперативного забезпечення, зв'язку та інформаційних систем тощо, дозволяється у штаті відповідної окремої служби ВВНЗ та ВВП ЗВО утримувати посаду відповідного начальника служби без суміщення з посадою старшого викладача.

У штатах ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації, передбачаються служба авіаційного озброєння, авіаційно-технічна та інженерно-аеродромна служби, у складі яких утримуються посади начальника відповідної служби (офіцер).

За потреби до штату ВВНЗ та ВВП ЗВО можуть вводитися посади інших начальників служб, що не визначені цими Типовими нормативами, у порядку суміщення із посадою старшого викладача.

10. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців військ зв'язку з обсягом, що становить не менше 800 осіб змінного складу, в штаті служби зв'язку додатково дозволяється утримувати посади:

старший інженер - 1 офіцер;

інженер - 1 офіцер;

технік - 1 військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ.

Якщо у підпорядкуванні ВВНЗ або ВВП ЗВО є авіаційні частини, в штаті служби зв'язку замість посади начальника зв'язку вводиться посада начальника зв'язку і радіотехнічного забезпечення (офіцер).

11. Склад та чисельність служби охорони праці ВВНЗ та ВВП ЗВО визначаються відповідно до наказу Міністерства оборони України від 08 грудня 2016 року N 663 "Про затвердження

Положення про службу охорони праці у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 грудня 2016 року за N 1738/29868 (із змінами).

12. Організаційно-мобілізаційне відділення створюється у ВВНЗ та ВВП ЗВО за наявності мобілізаційного завдання на розгортання військових формувань, якщо приписано із запасу не менше 2000 осіб, а також у разі загальної штатної чисельності особового складу ВВНЗ (ВВП ЗВО) разом із підпорядкованими військовими частинами понад 2500 посад:

начальник відділення	- 1 офіцер;
старший офіцер	- 1 офіцер;
офіцер	- 2 офіцери;
діловод	- 1 працівник ЗСУ.

Якщо на ВВНЗ та ВВП ЗВО не покладено мобілізаційного завдання і якщо із запасу приймається від 100 до 2000 осіб, створюється організаційно-мобілізаційна група у складі:

начальник групи	- 1 офіцер;
діловод	- 1 працівник ЗСУ.

Якщо у ВВНЗ та ВВП ЗВО із запасу приймається до 100 осіб, у складі відділу (відділення) персоналу та стройового вводиться посада старшого офіцера (офіцер).

Для виконання завдань з обробки інформації оборонного планування до складу організаційно-мобілізаційного відділення (групи), а за відсутності такого підрозділу - до складу відділу (відділення) персоналу та стройового додатково вводиться посада відповідального виконавця (військовослужбовець військової служби за контрактом).

13. У разі розташування ВВНЗ та ВВП ЗВО на території декількох військових містечок до складу відділення (групи) служби військ ВВНЗ та ВВП ЗВО додатково вводиться посада чергового бюро перепусток на кожне військове містечко.

14. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, у складі яких не створюється група міжнародного військового співробітництва, а чисельність тих, хто навчається, складає не менше ніж 200 осіб, до складу навчального відділу (відділення, частини) може включатися посада старшого помічника начальника навчального відділу (відділення, частини) (з питань міжнародного військового співробітництва), а також на зазначену посадову особу покладається завдання з планування та обліку освітньої діяльності з іноземними громадянами.

У ВВНЗ та ВВП ЗВО з чисельністю змінного складу понад 1500 осіб може створюватись відділ міжнародного військового співробітництва за умови, якщо планом проведення багатонаціональних навчань за участю підрозділів Збройних Сил України на території України та їх участі у багатонаціональних навчаннях поза межами України на відповідний рік передбачено проведення відповідних навчань на фондах ВВНЗ, ВВП ЗВО або підпорядкованих їм структурних підрозділів, що утримуються на окремих штатах, у складі:

начальник відділу	- 1 офіцер;
-------------------	-------------

старший офіцер	- 1 офіцер;
офіцер	- 2 офіцери;
відповідальний виконавець	- 1 військовослужбовець військової служби за контрактом;
перекладач	- 1 працівник ЗСУ.

15. До складу відділення (групи) матеріально-технічного забезпечення ВЛ та НОК вводиться одна посада техніка (працівник ЗСУ) за наявності загальної площі будівель 10000 кв. м, у подальшому на кожні 15000 кв. м площі будівель додатково вводиться одна посада.

16. Посада заступника начальника озброєння (офіцер) у ВВНЗ та ВВП ЗВО вводиться, якщо чисельність тих, хто навчається, становить понад 2000 осіб.

До складу автомобільної служби озброєння ВВНЗ та ВВП ЗВО вводиться посада помічника начальника автомобільної служби з бронетанкової техніки (офіцер), якщо у ВВНЗ та ВВП ЗВО наявні менше 30 одиниць бронетанкової техніки.

Посада інженера (з електрогазової техніки) утримується лише у ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації.

17. Посада заступника начальника тилу (офіцер) у ВВНЗ та ВВП ЗВО вводиться, якщо чисельність тих, хто навчається, понад 2000 осіб.

До складу квартирно-експлуатаційної служби тилу ВВНЗ та ВВП ЗВО вводиться одна посада техніка (працівник ЗСУ) за наявності загальної площі будівель 10000 кв. м, у подальшому на кожні 15000 кв. м площі будівель додатково вводиться одна посада.

III. Типові нормативи для розроблення розділу штату "Основні підрозділи" ВВНЗ та ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти за відповідними ступенями вищої освіти "бакалавр", "магістр", "доктор філософії" та підготовку офіцерів запасу

1. Структурні підрозділи ВВНЗ та ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти за відповідними ступенями вищої освіти "бакалавр", "магістр", "доктор філософії" та підготовку офіцерів запасу, в розділі штату "Основні підрозділи" наведено в додатку 4 до цих Типових нормативів.

2. До основних підрозділів ВВНЗ, ВВП ЗВО належать: факультети (інститути), навчальні курси, кафедри, бібліотеки, науково-дослідні (наукові) центри, науково-дослідні лабораторії.

3. Типові нормативи штатних посад факультету (інституту), навчального курсу та бібліотеки ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено в додатку 5 до цих Типових нормативів.

Структура, склад та чисельність наукових (науково-дослідних) центрів (інститутів) визначаються відповідним наказом Міністерства оборони України.

У складі ВВНЗ, ВВП ЗВО (факультету, інституту, кафедри, кафедри військової підготовки або кафедри медицини катастроф та військової медицини) може створюватися науково-дослідна лабораторія чисельністю не менше 3 посад.

Типовими штатними посадами науково-дослідної лабораторії є:

начальник (завідувач) лабораторії	- офіцер або працівник ЗСУ;
провідний науковий співробітник	- офіцер або працівник ЗСУ;
старший науковий співробітник	- офіцер або працівник ЗСУ;
науковий співробітник	- офіцер або працівник ЗСУ;
молодший науковий співробітник	- офіцер або працівник ЗСУ;
інженер	- працівник ЗСУ.

Введення посади завідувача лабораторії (працівника ЗСУ) передбачається за умови, якщо у складі лабораторії відсутні посади військовослужбовців.

Співвідношення між провідними і старшими науковими співробітниками, старшими і науковими співробітниками, науковими і молодшими науковими співробітниками становить 1 : 1 з урахуванням категорій військових звань військовослужбовців та посад працівників Збройних Сил України.

4. Факультет (інститут) - основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ ВВНЗ та ВВП ЗВО, що об'єднує не менше трьох кафедр.

До складу факультету (інституту) ВВНЗ та ВВП ЗВО входять: управління, навчальні курси (підрозділи) та кафедри.

На факультетах (в інститутах) ВВНЗ та ВВП ЗВО, якщо навчальними планами та програмами передбачено проведення практичних занять з навчальних дисциплін загальновійськової, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки на озброєнні, військовій техніці в польових умовах, які становлять не менше 30 % аудиторних годин, може вводиться посада заступника начальника факультету (інституту) (офіцер).

5. На навчальних курсах (в навчальних підрозділах) дозволяється утримувати:

посаду сержанта з матеріального забезпечення (баталер) або старшини (військовослужбовець військової служби за контрактом) із розрахунку одна посада на 1 - 3 курсах навчання для курсантських підрозділів;

зі складу курсантів (слухачів) позаштатні посади командирів груп (навчальних) на кожні 24 - 30 курсантів (слухачів) та командирів відділень на кожні 8 - 10 курсантів (слухачів).

6. Кафедра - базовий структурний підрозділ ВВНЗ та ВВП ЗВО, до складу якого входить не менше п'яти НПП, для яких кафедра є основним місцем роботи і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

До складу кафедри можуть додатково включатися НПП за рахунок інших джерел фінансування (на штатному розписі) понад її мінімальну чисельність.

Основними посадами НПП кафедри ВВНЗ, ВВП ЗВО та кафедри військової підготовки (кафедри медицини катастроф та військової медицини) ЗВО є:

начальник (завідувач) кафедри	- офіцер або працівник ЗСУ;
заступник начальника (завідувача) кафедри	- офіцер або працівник ЗСУ;

професор (професор кафедри)	- офіцер або працівник ЗСУ;
доцент	- офіцер або працівник ЗСУ;
старший викладач (старший викладач ЗВО)	- офіцер або працівник ЗСУ;
викладач (викладач ЗВО)	- офіцер або працівник ЗСУ;
асистент	- офіцер або працівник ЗСУ.

Посада завідувача (заступника завідувача) кафедри передбачається за умови, що у складі кафедри відсутні військовослужбовці.

Співвідношення посад НПП кафедр ВВНЗ, ВНП ЗВО та кафедр військової підготовки (кафедр медицини катастроф та військової медицини) ЗВО наведено в додатку 6 до цих Типових нормативів.

У разі якщо у складі кафедри 30 і більше посад НПП, передбачається два заступники начальника (завідувача) кафедри (офіцери або працівники ЗСУ).

Для кафедр військової підготовки (кафедр медицини катастроф та військової медицини) ЗВО співвідношення посад НПП відповідають нормативам, визначеним для НПП першого (бакалаврського) рівня.

Співвідношення посад науково-педагогічних працівників визначається в цілому за ВВНЗ, ВНП ЗВО з урахуванням рівнів вищої освіти, за якими здійснюється підготовка фахівців.

7. Для забезпечення проведення навчальних занять до складу кафедр можуть включатися допоміжні підрозділи.

Структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу кафедр залежить від видів навчальних дисциплін, які викладаються на кафедрах.

У складі кафедр, що проводять підготовку з навчальних дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки (циклу загальної підготовки), можуть створюватися навчальні кабінети, при цьому штатна чисельність навчально-допоміжного складу навчальних кабінетів визначається із розрахунку, що вона становить не більше 20 % загальної чисельності НПП кафедри, але не менше двох посад навчально-допоміжного складу на кафедрі.

У складі кафедр, що проводять підготовку з навчальних дисциплін природничо-наукової (базової) підготовки (циклу загальної підготовки), можуть створюватися навчальні лабораторії та навчальні кабінети, при цьому загальна чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу не повинна перевищувати штатної чисельності НПП кафедри.

У складі кафедр, що проводять підготовку з навчальних дисциплін загальновійськової, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, можуть створюватися навчально-командні пункти, навчально-тренувальні, навчально-лабораторні комплекси та навчальні кабінети, при цьому загальна чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу не повинна перевищувати штатної чисельності НПП кафедри. У разі наявності на кафедрі розгорнутих зразків озброєння та військової техніки загальну чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу може бути збільшено, але не більше ніж на 50 % штатної чисельності НПП кафедри.

Навчально-командний пункт (ВВНЗ, ВВП ЗВО) - комплекс спеціалізованих приміщень, обладнаних відповідною апаратурою та технікою, необхідною для проведення тактичних (тактико-спеціальних) занять, командно-штабних навчань, а також вдосконалення практичних навичок з питань підготовки та ведення операцій (бойових дій), управління військами (силами) та їх всебічного забезпечення.

Навчально-тренувальний комплекс (ВВНЗ, ВВП ЗВО) - комплекс спеціалізованих приміщень, обладнаних тренажерами, розгорнутими зразками озброєння та військової техніки, необхідними для відпрацювання практичних, лабораторних, тактичних (тактико-спеціальних), групових занять з навчальних дисциплін загальнопрофесійної, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, а також вдосконалення практичних навичок щодо застосування, експлуатації, ремонту озброєння та військової техніки.

Навчально-лабораторний комплекс (ВВНЗ, ВВП ЗВО) - комплекс спеціалізованих приміщень, обладнаних зразками озброєння та військової техніки, їх розрізними та навчально-діючими вузлами, агрегатами, блоками, спеціалізованими навчально-діючими стендами для відпрацювання лабораторних, практичних занять з навчальних дисциплін загальнопрофесійної, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, а також вдосконалення практичних навичок щодо ремонту та експлуатації.

У разі якщо навчальна матеріально-технічна база навчально-тренувального, навчально-лабораторного комплексу використовується для забезпечення практичних, групових, лабораторних, тактико-спеціальних занять більше ніж однією кафедрою факультету, такі комплекси можуть створюватись у підпорядкуванні управління факультету.

Типовими штатними посадами навчально-командних пунктів, навчально-тренувальних, навчально-лабораторних комплексів ВВНЗ та ВВП ЗВО є:

начальник пункту (комплексу)	- офіцер;
начальник групи (за умови, якщо до складу пункту (комплексу) входять 2 і більше груп)	- офіцер;
інструктор	- військовослужбовець військової служби за контрактом;
інженер	- працівник ЗСУ;
технік	- військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ;
лаборант	- працівник ЗСУ.

Типовими штатними посадами навчальної лабораторії кафедри ВВНЗ та ВВП ЗВО є:

завідувач лабораторії	- працівник ЗСУ;
інженер	- працівник ЗСУ;
технік	- працівник ЗСУ;

лаборант

- працівник ЗСУ.

Типовими штатними посадами навчального кабінету кафедри ВВНЗ та ВНП ЗВО є:

завідувач кабінету

- працівник ЗСУ;

лаборант

- працівник ЗСУ.

8. У складі ВВНЗ та ВНП ЗВО можуть створюватися курси підвищення кваліфікації, курси іноземних мов та курси підготовки іноземних військовослужбовців.

Типовими штатними посадами курсів підвищення кваліфікації військовослужбовців, працівників Збройних Сил України та державних службовців Міністерства оборони України та Збройних Сил України ВВНЗ та ВНП ЗВО (далі - курси підвищення кваліфікації) є начальник курсів та курсовий офіцер.

Посада курсового офіцера вводиться за умови, якщо чисельність тих, хто навчається, приведена до річного терміну навчання, становить не менше 50 осіб (офіцерів призваних під час мобілізації на особливий період, офіцерів за призовом та військовослужбовців військової служби за контрактом з вищою освітою для здобуття первинного офіцерського звання).

Посада начальника курсів (офіцер) вводиться за умови, якщо чисельність тих, хто навчається, приведена до річного терміну навчання, становить не менше 80 осіб.

У подальшому чисельність таких посад визначається з розрахунку: 1 посада на кожні 150 осіб з числа тих, хто навчається (змінний склад).

Курси іноземних мов створюються згідно з наказами Міністерства оборони України про прийом слухачів на курси іноземних мов у Збройних Силах України на відповідний період навчання.

Посада начальника курсів іноземних мов (офіцер) вводиться за умови, якщо чисельність слухачів курсів, приведених до річного терміну навчання, складає не менше 80 осіб.

Курси підготовки іноземних військовослужбовців створюються у ВВНЗ та ВНП ЗВО на підставі міжнародних договорів та контрактів.

Адміністративно-командний склад, НПП, інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад та обслуговувальний персонал, які забезпечують підготовку іноземних військовослужбовців, утримуються відповідно до штатного нормативу Міністерства оборони України на додатковому штатному розписі за рахунок спеціального фонду, що наповнюється з реалізації міжнародних договорів.

9. У ВВНЗ та ВНП ЗВО за умови, якщо чисельність тих, хто навчається на курсах підвищення кваліфікації та/або на курсах іноземних мов, приведена до річного терміну навчання, складає 400 та більше осіб змінного складу, може створюватися центр підвищення кваліфікації, при цьому кількість курсів підвищення кваліфікації має становити не менше трьох.

Типові нормативи штатних посад управління центру підвищення кваліфікації наведено в додатку 7 до цих Типових нормативів.

10. До складу ВВНЗ та ЗВО можуть входити факультет військової підготовки, кафедра військової підготовки і кафедра медицини катастроф та військової медицини.

11. Факультет військової підготовки ВВНЗ та ВНП ЗВО може створюватися за умови, якщо до його складу входить не менше трьох кафедр і на ньому навчається не менше ніж 1400 осіб за

програмою підготовки офіцерів запасу.

Для факультету військової підготовки до штату ВВНЗ та ВНП ЗВО включаються посади для забезпечення підготовки офіцерів запасу за державним замовленням (за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання Збройних Сил України).

Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб розробляється штатний розпис факультету військової підготовки ВВНЗ та ВНП ЗВО, на якому утримуються виключно працівники (невійськовослужбовці).

Структура факультету військової підготовки ВВНЗ, ВНП ЗВО складається з управління та основних підрозділів.

Основними підрозділами факультету є кафедри та навчальні підрозділи тих, хто навчається на факультеті.

У складі навчальних підрозділів формуються навчальні групи тих, хто навчається на факультеті, які об'єднуються в навчальні курси.

Типові нормативи штатних посад управління факультету та навчальних курсів наведено в додатку 8 до цих Типових нормативів.

12. Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб виконання обов'язків начальника курсу покладається на одного із старших викладачів, а курсового офіцера - на одного з викладачів, при цьому обсяг навчального навантаження цих посадових осіб зменшується на 10 %.

Основні посади НПП кафедр факультету військової підготовки, структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу визначаються відповідно до пунктів 6 та 7 цього розділу.

13. Кафедра військової підготовки ВВНЗ та ВНП ЗВО може створюватися та утримуватися за штатом за умови, якщо до її складу входить не менше п'яти посад НПП, для яких кафедра є основним місцем служби (роботи).

Навчальні підрозділи кафедри військової підготовки складаються з навчальних груп тих, хто навчається на кафедрі, які об'єднуються в навчальні курси.

Для кафедри військової підготовки до штату ВВНЗ та ВНП ЗВО включаються посади для забезпечення підготовки офіцерів запасу за державним замовленням (за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання Збройних Сил України).

Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб розробляється штатний розпис кафедри військової підготовки ВВНЗ та ВНП ЗВО, на якому утримуються виключно працівники (невійськовослужбовці).

Структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу кафедри визначаються відповідно до пункту 7 цього розділу.

14. Факультет військової підготовки ЗВО може створюватися за умови, якщо до його складу входить не менше трьох кафедр і на ньому здійснюється підготовка військових фахівців, у тому числі офіцерів запасу, якщо чисельність тих, хто навчається, приведена до очної (денної) форми навчання, складає не менше ніж 200 осіб.

До штату управління факультету військової підготовки ЗВО включаються структурні підрозділи та посади відповідно до розділу II цих Типових нормативів для ВНП ЗВО.

Основними підрозділами факультету є кафедри та навчальні підрозділи тих, хто навчається на факультеті.

У складі навчальних підрозділів формуються навчальні групи тих, хто навчається на факультеті, які об'єднуються в навчальні курси.

Типові нормативи штатних посад навчальних курсів визначаються відповідно до пункту 2 додатка 5 до цих Типових нормативів.

Основні посади НПП кафедр факультету військової підготовки, структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу визначаються відповідно до пунктів 6 та 7 цього розділу.

15. Кафедра військової підготовки і кафедра медицини катастроф та військової медицини ЗВО створюються, якщо до їх складу входить не менше п'яти посад НПП, для яких кафедра є основним місцем служби (роботи).

Кафедра військової підготовки і кафедра медицини катастроф та військової медицини ЗВО утримуються за штатом (штатним розписом).

До штату (штатного розпису) цих кафедр включаються посади для забезпечення підготовки військових фахівців, у тому числі офіцерів запасу, за державним замовленням.

До штату управління зазначених кафедр включаються структурні підрозділи та посади відповідно до розділу II цих Типових нормативів для ВВП ЗВО.

Основні посади НПП, структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу кафедр визначаються відповідно до пунктів 6, 7 цього розділу.

Навчальні підрозділи кафедри військової підготовки і кафедри медицини катастроф та військової медицини ЗВО складаються з навчальних груп тих, хто навчається на кафедрі, які об'єднуються в навчальні курси.

Типові нормативи штатних посад навчальних курсів визначаються відповідно до пункту 2 додатка 5 до цих Типових нормативів.

Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб до штату (штатного розпису) кафедр розробляється додатковий штатний розпис.

У разі відсутності підготовки військових фахівців за державним замовленням до штатного розпису кафедр можуть включатися посади відповідно до підпункту 3 пункту 6 розділу I цих Типових нормативів.

16. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військово-медичних фахівців і спеціалістів, може створюватися заклад охорони здоров'я (як структурний підрозділ ВВНЗ та ВВП ЗВО) за умови, що вищезазначене передбачено переліком закладів охорони здоров'я у системі Міністерства оборони України, затвердженим відповідним наказом Міністерства оборони України. При цьому фонди таких закладів охорони здоров'я (госпіталів, військово-медичних центрів) використовуються не менше ніж на 50 % для забезпечення клінічної підготовки змінного складу ВВНЗ та ВВП ЗВО.

Однопрофільна кафедра, науковий (науково-дослідний) відділ, лабораторія вищого військового медичного навчального закладу та військового медичного навчального підрозділу медичного закладу вищої освіти (науково-дослідного інституту (центру)), яка співпрацює з відділенням - основною організаційною одиницею закладу охорони здоров'я для надання медичної допомоги, наукової та навчально-виховної роботи, називається клінікою.

IV. Типові нормативи для розроблення розділу штату "Основні підрозділи" ВВНЗ та ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на початковому рівні вищої освіти за ступенем вищої освіти "молодший бакалавр" ("молодший спеціаліст")

1. Структурні підрозділи ВВНЗ, ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на початковому рівні вищої освіти за ступенем вищої освіти "молодший бакалавр" ("молодший спеціаліст"), у розділі штату "Основні підрозділи" наведено в додатку 9 до цих Типових нормативів.

2. До основних підрозділів військового коледжу, військового коледжу ВВНЗ, військового коледжу ЗВО, військового коледжу військового інституту ЗВО (далі - військовий коледж) належать: відділення підготовки (факультети), навчальні курси, циклові комісії (кафедри).

3. Відділення підготовки (факультет) - основний організаційний і навчально-методичний структурний підрозділ військового коледжу, який здійснює підготовку військових фахівців на початковому рівні ступеня вищої освіти "молодший бакалавр" ("молодший спеціаліст"), що об'єднує навчальні підрозділи з однієї або кількох спеціальностей, циклові комісії (кафедри) та інші підрозділи.

Відділення підготовки (факультет) створюється за умови включення до його складу не менше трьох циклових комісій (кафедр) та навчання у ньому не менше ніж 150 штатних курсантів (для факультету - не менше ніж 200), студентів за схемою підготовки "студент - курсант".

Відділення підготовки (факультет) військового коледжу складається з управління, навчальних курсів та циклових комісій (кафедр).

Типові нормативи штатних посад управління та навчальних курсів відділення підготовки наведено в додатку 10 до цих Типових нормативів.

На навчальних курсах дозволяється утримувати:

посаду сержанта з матеріального забезпечення (баталер) або старшини (військовослужбовець військової служби за контрактом) із розрахунку одна посада для курсантських підрозділів;

зі складу курсантів позаштатні посади командирів груп (навчальних) на кожні 24 - 30 курсантів та командирів відділень на кожні 8 - 10 курсантів.

4. Циклова комісія (кафедра) - структурний підрозділ відділення підготовки (факультету) військового коледжу.

Циклова комісія (кафедра) створюється за умови, якщо до її складу входить не менше трьох педагогічних працівників (для кафедр - п'яти НПП), для яких циклова комісія (кафедра) військового коледжу є основним місцем служби (роботи). До складу циклових комісій (кафедр) можуть включатися педагогічні (науково-педагогічні) працівники за рахунок інших джерел фінансування (на штатному розписі).

Основними посадами педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр) є:

начальник (викладач - голова) циклової комісії (начальник, завідувач кафедри)

- офіцер або працівник ЗСУ у разі відсутності в складі циклових комісій (кафедр) офіцерів;

заступник начальника (голови) циклової комісії (начальника, завідувача кафедри)

- офіцер або працівник ЗСУ;

старший викладач

- офіцер або працівник ЗСУ;

Нормативи чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр) військового коледжу наведено в додатку 11 до цих Типових нормативів.

У разі якщо у складі циклової комісії (кафедри) 30 і більше посад педагогічних (науково-педагогічних) працівників, передбачаються два заступники начальника (голови) циклової комісії (кафедри).

5. Залежно від типу циклової комісії (кафедри) визначаються структура допоміжних підрозділів і чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу.

У складі суспільно-наукових та гуманітарних циклових комісій (кафедр) можуть створюватися навчальні кабінети, при цьому штатна чисельність навчально-допоміжного складу навчальних кабінетів визначається із розрахунку, що становить не більше 20 % загальної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій.

У складі природничо-наукових циклових комісій (кафедр) можуть створюватися навчальні лабораторії та навчальні кабінети, при цьому загальна чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу не повинна перевищувати штатної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр).

У складі циклових комісій (кафедр) тактичних, тактико-спеціальних дисциплін можуть створюватися навчально-тренувальні комплекси та навчальні кабінети, при цьому загальна чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу не повинна перевищувати штатної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр).

У складі циклових комісій (кафедр) з військово-технічних, військово-спеціальних дисциплін можуть створюватися навчально-тренувальні, навчально-лабораторні комплекси та навчальні кабінети, при цьому загальна чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу не повинна перевищувати штатної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр). У разі наявності у цикловій комісії (на кафедрі) розгорнутих зразків озброєння та військової техніки загальну чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу може бути збільшено до 20 %.

У разі якщо навчальна матеріально-технічна база навчально-тренувального, навчально-лабораторного комплексу використовується для забезпечення практичних, групових, лабораторних, тактико-спеціальних занять більше ніж однією цикловою комісією (кафедрою) відділення підготовки (факультету), такі комплекси можуть створюватись у підпорядкуванні управління відділення підготовки (факультету).

Типові штатні посади навчально-тренувальних, навчально-лабораторних комплексів, навчальних лабораторій, навчальних кабінетів циклової комісії військового коледжу визначаються відповідно до пункту 7 розділу III цих Типових нормативів.

Якщо військовий коледж ВВНЗ (військового інституту ЗВО) утримується на спільних фондах та використовує навчальну матеріально-технічну базу цих закладів, допоміжні підрозділи та інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад до складу циклових комісій (кафедр) не включаються.

6. Відділення військової підготовки ЗВО створюється за умови включення до його складу не менше трьох циклових комісій (кафедр) та навчання у ньому не менше ніж 150 курсантів, студентів за схемою підготовки "студент - курсант".

Основними структурними підрозділами відділення військової підготовки є управління, навчальні курси та циклові комісії (кафедри).

7. Структура, склад та чисельність відділення військової підготовки ЗВО визначаються відповідно до пунктів 3 - 5 цього розділу.

8. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку військових фахівців на початковому рівні вищої освіти за ступенем вищої освіти "молодший бакалавр" ("молодший спеціаліст)", можуть створюватися курси підвищення кваліфікації на підставі наказів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України.

Посада начальника курсів підвищення кваліфікації (офіцер) вводиться за умови наявності приведених до річного строку навчання слухачів курсів у кількості не менше 80 штатних посад (за рахунок військ).

9. Курси підготовки іноземних військовослужбовців створюються у військовому коледжі на підставі міжнародних договорів та контрактів.

Адміністративно-командний склад, НПП, інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад та обслуговувальний персонал, які забезпечують підготовку іноземних військовослужбовців, утримуються відповідно до штатного нормативу Міністерства оборони України на додатковому штатному розписі за рахунок спеціального фонду, що наповнюється з реалізації міжнародних договорів.

V. Типові нормативи для розроблення розділу штату "Основні підрозділи" закладів загальної середньої освіти ВЛ та НОК

1. До основних структурних підрозділів ВЛ та НОК, які здійснюють підготовку ліцеїстів, належать методичні комісії з окремих навчальних дисциплін, навчальні роти ліцеїстів та бібліотеки.

2. Базовим структурним навчально-методичним підрозділом ВЛ та НОК є методична комісія з окремої навчальної дисципліни. Методична комісія з окремої навчальної дисципліни створюється за рішенням начальника ВЛ (НОК) на підставі типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України, та варіативної частини державного стандарту загальної середньої освіти з урахуванням спеціалізації та профілю навчання.

Кількість посад педагогічних працівників ВЛ та НОК визначається згідно з робочим навчальним планом, який щороку до 01 березня погоджує департамент (управління) освіти обласної (міської) державної адміністрації та затверджує Департамент військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України.

3. Основною посадою педагогічних працівників методичних комісій з окремих дисциплін є вчитель (вчитель середнього навчально-виховного закладу) (працівник ЗСУ).

За рішенням ради ВЛ методичні комісії з окремих навчальних дисциплін можуть складатися в методичні об'єднання.

У складі методичної комісії можуть створюватися навчальні кабінети, при цьому штатна чисельність навчально-допоміжного складу навчальних кабінетів визначається із розрахунку не більше 20 % загальної чисельності педагогічних працівників методичної комісії.

Типовими штатними посадами навчального кабінету методичної комісії ВЛ та НОК є:

завідувач кабінету

- працівник ЗСУ;

Крім того, до складу методичних комісій може включатись посада керівника гуртка (працівник ЗСУ), а їх кількість визначається з розрахунку не більше однієї посади на 60 ліцеїстів.

4. До навчальних підрозділів ВЛ та НОК належать навчальні взводи ліцеїстів, які об'єднуються в навчальні роти.

Типові нормативи штатних посад навчальних рот ліцеїстів наведено в додатку 12 до цих Типових нормативів.

У навчальних ротах ліцеїстів дозволяється утримувати позаштатні посади заступника командира взводу (головний сержант взводу) (старший віце-сержант) із розрахунку одна посада на кожні 20 - 25 ліцеїстів та командира відділення (віце-сержант) із розрахунку одна посада на кожні 8 - 10 ліцеїстів.

5. За штатної чисельності ліцеїстів 100 та більше осіб у складі бібліотеки ВЛ та НОК утримуються посади завідувача бібліотеки (працівник ЗСУ) та вводиться посада бібліотекар (працівник ЗСУ) із розрахунку одна посада на 8 - 10 навчальних груп (класів).

(пункт 5 розділу V у редакції наказу
Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

VI. Типові нормативи для розроблення розділу штату "Підрозділи забезпечення"

1. До структурних підрозділів забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК належать:

полк (батальйон, рота) забезпечення навчального процесу;

батальйон (рота, взвод) матеріально-технічного (матеріального, тилового) забезпечення;

інформаційно-телекомунікаційний вузол (автоматична телефонна станція для ВЛ та НОК);

інформаційно-обчислювальний центр;

клуб;

військовий оркестр;

лазарет (медичний пункт);

їдальня (курсантська, солдатська, льотного складу), їдальня для ліцеїстів ВЛ та НОК;

підрозділ воєнізованої (сторожової) охорони;

підрозділ пожежної безпеки.

Структурні підрозділи ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК у розділі штату "Підрозділи забезпечення" наведено в додатку 13 до цих Типових нормативів.

(пункт 1 розділу VI у редакції наказу
Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

2. Взвод забезпечення навчального процесу, взвод (відділення, група) матеріально-технічного забезпечення, авіаційна (вертолітна) ланка, навчальне судно (корабель) - основні структурні підрозділи забезпечення навчального процесу, у складі яких утримується основне озброєння для підготовки військових фахівців відповідного напрямку.

3. Структура та чисельність особового складу підрозділів забезпечення навчального процесу ВВНЗ та ВВП ЗВО визначаються виходячи з кількості та виду озброєння, військової техніки,

необхідних для забезпечення проведення навчальних занять, передбачених навчальними планами та програмами з урахуванням обсягів та напрямів підготовки.

4. Керівник органу військового управління, якому підпорядковано ВВНЗ або ВВП ЗВО, за погодженням із замовниками та довольчими органами затверджує розрахунок навчально-бойового озброєння та військової техніки, необхідних для забезпечення підготовки військових фахівців.

На підставі затвердженого розрахунку навчально-бойового озброєння та військової техніки розробляється організаційна структура підрозділу забезпечення освітнього процесу, при цьому чисельність особового складу обслуги (відділення) визначається скорочена (мінімально необхідна), завдання решти екіпажу виконує змінний склад ВВНЗ та ВВП ЗВО.

5. Організаційно підрозділи забезпечення освітнього процесу можуть об'єднуватись у відповідні підрозділи (військові частини), а саме:

взводи забезпечення освітнього процесу - у роти (батареї), роти (батареї) - у батальйони (дивізії), батальйони (дивізії) - у полк;

авіаційні (вертолітні) ланки - в ескадрильї, ескадрильї - у полк (бригаду);

навчальні судна (кораблі) - у ланку суден забезпечення або дивізіон суден забезпечення.

6. У складі підрозділів забезпечення навчального процесу ВВНЗ та ВВП ЗВО можуть створюватися навчально-тренувальні комплекси (навчальний полігон), які призначені для забезпечення проведення занять з оперативно-тактичних, тактико-спеціальних дисциплін, практичної підготовки військових фахівців з виконанням вправ стрільб і водіння бойових машин, а також нормативів у діях на озброєнні та військовій техніці.

До складу навчальних полігонів входять навчальні тактичні поля, стрільбища (вогневі містечка), директриси, танкодроми (автодроми).

У ВВНЗ та ВВП ЗВО авіаційного профілю створюються навчальні аеродроми.

7. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку фахівців, служба яких безпосередньо пов'язана зі стрибками з парашутом, до складу підрозділів забезпечення освітнього процесу включаються:

відділення забезпечення десантування в такому складі:

начальник відділення - 1 офіцер;

старший інженер - 1 офіцер;

інженер - 1 офіцер;

технік - начальник складу - 1 військовослужбовець військової служби за контрактом;

майстерня ремонту та обслуговування повітрянодесантної техніки в такому складі:

начальник майстерні - 1 військовослужбовець військової служби за контрактом;

швець або швачка	- 1 військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ;
------------------	--

кравець	- 1 працівник ЗСУ;
---------	--------------------

майстерня ремонту та обслуговування парашутних приладів у такому складі:

начальник майстерні	- 1 військовослужбовець військової служби за контрактом;
---------------------	--

старший приладник	- 1 військовослужбовець військової служби за контрактом;
-------------------	--

приладник	- 1 військовослужбовець військової служби за контрактом.
-----------	--

8. У ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК можуть створюватися підрозділи технічного забезпечення та підрозділи матеріального (тилового) забезпечення.

9. До підрозділів технічного забезпечення включаються підрозділи підвозу матеріальних засобів, боєприпасів та перевезення особового складу та підрозділи технічного обслуговування та ремонту.

До підрозділів підвозу матеріальних засобів, боєприпасів та перевезення особового складу включається особовий склад та автомобільна техніка.

Організаційно особовий склад та автомобільна техніка об'єднуються в автомобільні взводи (відділення). Типові нормативи штатних посад автомобільного взводу наведено в додатку 14 до цих Типових нормативів.

Якщо кількість автомобільної техніки понад 40 одиниць, взводи (не менше двох) можуть організаційно об'єднуватись у роту.

До складу командування роти може бути включено посаду заступника командира роти з технічної частини, якщо у роті передбачено посади командирів взводів виключно сержантського складу. У разі утримання командирів взводів (офіцерів) до складу командування роти може включатись посада старшого техника (військовослужбовець військової служби за контрактом).

На багатовісних важких автомобілях може утримуватись по дві посади (старший механік-водій і механік-водій).

10. Кількість автомобільної техніки підрозділів підвозу матеріальних засобів, боєприпасів та перевезення особового складу визначається із розрахунку:

для господарсько-побутового обслуговування на кожні 60 осіб змінного складу військового навчального закладу - 1 автомобіль (у двотонному обчисленні). З метою скорочення чисельності водіїв до штату включається тільки до 40 % двотонних автомобілів (загальної кількості транспортних машин), решта - чотиритонні. Для 1/3 автомобілів передбачаються причепа;

для підвозу боєприпасів поточного постачання передбачається у штатах ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців артилеристів, - 1 - 3 вантажних автомобілі (залежно від калібру та ваги боєприпасів), у штатах інших ВВНЗ та ВВП ЗВО - 1 автомобіль;

для забезпечення виїздів на польові навчання кількість автомобілів (автобусів) визначається відповідно до навчальних програм та норм перевезення особового складу (кількості місць для посадки);

для навчання водінню кількість автомобілів визначається як частка від ділення: чисельник - добуток кількості осіб, що навчаються за рік, на кількість годин, відведених програмою на одну особу, що навчається, знаменник - річний фонд робочого часу інструктора відповідно до частини першої статті 60 Кодексу законів про працю України.

Наприклад: кількість осіб, що навчається, - 300 чоловік, кількість годин, відведених на водіння за рік - 50. Річний фонд робочого часу інструктора - 1000 годин на рік $(300 \times 50) / 1000 = 15$ автомобілів.

11. Для забезпечення службової діяльності дозволяється включати до штатів ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК легкові автомобілі.

Нормативи кількості легкових автомобілів ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК наведено у додатку 15 до цих Типових нормативів.

12. Підрозділи технічного обслуговування та ремонту включаються до штату ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК відповідно до таких нормативів:

якщо чисельність одиниць автомобільної техніки становить від 25 до 70, до штату може включатися відділення технічного обслуговування автомобільної техніки;

якщо утримується понад 70 одиниць автомобільної техніки, до штату може включатися ремонтний взвод автомобільної техніки.

Чисельність та склад обслуги на штатній техніці, озброєнні визначаються відповідними нормами утримання особового складу на штатній техніці, озброєнні та в окремих структурах Міністерства оборони України і Збройних Сил України.

Для контролю за експлуатацією автотранспортних засобів до складу підрозділів забезпечення включається посада начальника контрольно-технічного пункту (військовослужбовець військової служби за контрактом).

(абзац п'ятий пункту 12 розділу VI у редакції наказу Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

13. У ВВП ЗВО, які не мають автомобільних парків, замість автомобільного взводу та відділення технічного обслуговування дозволяється утримувати підрозділ "Гараж". Типові нормативи штатних посад підрозділу "Гараж" наведено в додатку 16 до цих Типових нормативів.

14. Основними підрозділами матеріального (тилового) забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК є склади, їдальня (курсантська, солдатська, льотного складу, для ліцеїстів), ремонтна майстерня речового майна, лазня тощо.

У складі підрозділів матеріально-технічного (матеріального, тилового) забезпечення дозволяється утримувати посади прибиральників службових приміщень відповідно до штатних нормативів Міністерства оборони України.

(пункт 14 розділу VI у редакції наказу Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

15. До складів ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК належать склад автомобільного та бронетанкового майна, склад автомобільного майна, склад бронетанкового майна, склад ракетно-артилерійського озброєння, склад стрілецького озброєння, склад боєприпасів, склад

авіаційних боєприпасів, продовольчий склад, речовий склад, склад пального та мастильних матеріалів, склад квартирно-експлуатаційного майна, склад військово-технічного майна та склад лабораторно-технічного майна. Типові нормативи штатних посад складів наведено в додатку 17 до цих Типових нормативів.

Склад автомобільного та бронетанкового майна може створюватися за умови, якщо чисельність автомобільної та бронетанкової техніки відповідно не достатня для створення окремих складів.

Склад стрілецького озброєння та склад боєприпасів можуть створюватися за умови, якщо передбачено зберігання стрілецького озброєння для 3000 та більше військовослужбовців, а також якщо ВВНЗ та ВВП ЗВО здійснюють підготовку військових фахівців артилерійських спеціальностей та штатом передбачено наявність артилерійських систем.

Склад авіаційних боєприпасів може створюватись, якщо ВВНЗ та ВВП ЗВО здійснюють підготовку військових фахівців авіаційних спеціалізацій та в підрозділах забезпечення передбачено бойову авіаційну техніку.

Для утримання матеріальних запасів на особливий період можуть створюватися склади недоторканих запасів.

16. Чисельність особового складу їдальні ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК визначається відповідно до норм утримання особового складу на штатній техніці, озброєнні, в окремих структурах Збройних Сил України та методики розрахунку потреби в обслуговувальному персоналі їдалень військових частин Збройних Сил України.

Якщо у ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК організовано харчування особового складу за аутсорсингом, структурний підрозділ "їдальня" не створюється.

17. Типові нормативи штатних посад ремонтної майстерні речового майна ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК наведено в додатку 18 до цих Типових нормативів.

За відсутності необхідної чисельності посад особового складу посада начальника (завідувача) майстерні до штату не включається.

18. Типові нормативи штатних посад військового оркестру ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК (чисельністю 600 і більше ліцеїстів) та військового оркестру ВВНЗ і ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців за спеціальністю "музичне мистецтво", наведено у додатку 19 до цих Типових нормативів.

Військовий оркестр у складі ВВНЗ та ВВП ЗВО може не створюватись, якщо у гарнізоні утримується центр військово-музичного мистецтва або військовий оркестр іншої військової частини.

19. Інформаційно-телекомунікаційний вузол ВВНЗ, ВВП ЗВО (автоматична телефонна станція ВЛ та НОК) створюється відповідно до схеми організації зв'язку залежно від типу основного озброєння та військової техніки зв'язку.

Типові нормативи штатних посад інформаційно-телекомунікаційного вузла (автоматичної телефонної станції) наведені в додатку 20 до цих Типових нормативів.

До складу підрозділів інформаційно-телекомунікаційного вузла (автоматичної телефонної станції) можуть включатися інші посади з урахуванням кількості відповідної техніки зв'язку та автоматизації, що визначена штатом, табелем до штату, нормами забезпечення та завданням.

20. Обсяг ліжкового фонду медичного пункту, лазарету ВВНЗ та ВВП ЗВО визначається із розрахунку 1 ліжко на 100 осіб.

Обсяг ліжкового фонду медичного пункту ВЛ та НОК визначається з розрахунку: для ліцеїстів 8 - 9 класів - 1 ліжко на 10 осіб, для ліцеїстів 10 - 11 класів - 1 ліжко на 20 осіб.

Типові нормативи штатних посад медичного пункту та лазарету ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК наведено у додатку 21 до цих Типових нормативів.

У штатах ВВНЗ, ВВП ЗВО можуть утримуватися посади лікарів-спеціалістів у межах чисельності посад, визначених для посади "лікар (працівник ЗСУ)".

21. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за льотними спеціальностями, передбачається утримання лабораторії авіаційної медицини. Типові нормативи штатних посад лабораторії авіаційної медицини наведено у додатку 22 до цих Типових нормативів.

22. До підрозділів вартової (воєнізованої, сторожової) охорони ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК належать роти (взводи, відділення) охорони, підрозділи воєнізованої охорони та підрозділи сторожової охорони.

Рота (взвод, відділення) охорони може створюватися для забезпечення охорони та оборони особливо важливих і режимних об'єктів (складів зі зброєю та боєприпасами, пально-мастильних матеріалів, військової техніки та озброєння тощо) відповідно до вимог наказу Міністерства оборони України від 24 жовтня 2016 року N 553 "Про затвердження Інструкції з організації вартової служби у Збройних Силах України", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 листопада 2016 року за N 1475/29605.

Підрозділ воєнізованої охорони ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК може створюватися для забезпечення охорони та оборони особливо важливих і режимних об'єктів (складів зі зброєю та боєприпасами, пально-мастильних матеріалів, військової техніки та озброєння тощо) відповідно до вимог наказу Міністерства оборони України від 25 жовтня 2016 року N 560 "Про затвердження Положення про воєнізовану охорону об'єктів Збройних Сил України, Інструкції з організації та несення вартової служби воєнізованою охороною на об'єктах Збройних Сил України", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 листопада 2016 року за N 1490/29620.

Підрозділ сторожової охорони ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК може створюватися для забезпечення здійснення пропускнуго режиму на території військових містечок, а також охорони постів, будівель, складів та інших об'єктів, які не охороняються підрозділами воєнізованої охорони, відповідно до наказу Міністерства оборони України від 25 жовтня 2016 року N 561 "Про затвердження Положення про сторожову охорону та Інструкції з організації та несення служби сторожовою охороною", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 листопада 2016 року за N 1480/29610.

23. Посади та структура підрозділів пожежної безпеки у ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК визначаються відповідно до норм утримання особового складу на штатній техніці, озброєнні та в окремих структурах Збройних Сил України.

24. Для забезпечення навчально-виховного процесу курсантів (слухачів, ліцеїстів) до складу ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК включається структурний підрозділ "Клуб". Типові нормативи штатних посад структурного підрозділу "Клуб" наведено у додатку 23 до цих Типових нормативів.

Додаток 1
до Типових нормативів для розроблення
штатів
(штатних розписів) вищих військових
навчальних закладів, військових
навчальних підрозділів закладів вищої
освіти та військових ліцеїв
(пункт 5 розділу I)

**Форма відомості щодо розрахунку чисельності штатних посад науково-педагогічних
працівників ВВНЗ та ВВП ЗВО на навчальний рік**

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада начальника, якому підпорядковано
ВВНЗ, ВВП ЗВО)

(військове звання, підпис, ініціали та
прізвище)
_____ 20__ року

ПОГОДЖЕНО

Директор Департаменту військової
освіти науки, соціальної та гуманітарної
політики Міністерства оборони України

(військове звання, підпис, ініціали та
прізвище)
_____ 20__ року

ПОГОДЖЕНО

Начальник Головного управління оборонного та
мобілізаційного планування - заступник начальника
Генерального штабу Збройних Сил України

(військове звання, підпис, ініціали та прізвище)
_____ 20__ року

**Відомість щодо розрахунку чисельності штатних посад науково-педагогічних працівників
ВВНЗ та ВВП ЗВО на _____ навчальний рік**

Вид підготовки (рівень вищої освіти)	Форма навчання	Шифр, назва спеціальності (спеціалізації) підготовки (код військово- облікової спеціальності, назва курсів підвищення кваліфікації або курсів	Чисельність тих, хто навчається (приведена чисельність)	Значення нормативу	Чисельність НПП	Загальні чисельні штатні посад Н

		іноземних мов)				
1	2	3	4	5	6	7
Бакалавр	очна					
	заочна					
	дистанційна					
Магістр	очна					
	заочна					
	дистанційна					
Ад'юнкти	очна					
	заочна					
Здобувачі ступеня доктора філософії	поза ад'юнктурою					
Докторанти	очна					

Курси підвищення кваліфікації	очна					
	дистанційна					
Курси іноземних мов	очна					
	дистанційна					
Підготовка громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу	очна					
Навчальне навантаження за рахунок посад: старшого викладача-начальника служби (згідно з пунктом 2.2 наказу МОУ та МОНУ від 08 травня 2002 року N 155/291)						
Загальна чисельність штатних посад НПП за ВВНЗ (ВНП ЗВО)						

Начальник ВВНЗ (ВНП ЗВО)

(військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

Додаток 2

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 1 розділу II)

Структурні підрозділи розділу штату (штатного розпису) "Управління" ВВНЗ, ВНП ЗВО, ВЛ та НОК

N з/п	Структурні підрозділи "Управл					
1	Військовий університет	Командування	Навчальний відділ	Науково-організаційний відділ (відділення)	Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	Відділ (відділ з мор: пси логіч забезп
2	Військова академія	Командування	Навчальний відділ (відділення)	Науково-організаційний відділ (відділення)	Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	Відділ (відділ з мор: пси логіч забезп
3	Військовий інститут	Командування	Навчальний відділ (відділення)	Науково-організаційний відділ (відділення)	Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	Відділ (група) мор: пси логіч забезп
4	Військовий інститут військового університету, військової академії (на окремому штаті)	Командування	Навчальний відділ (відділення)	Науково-організаційний відділ (відділення)	Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	Відділ (група) мор: пси логіч забезп
5	Військовий інститут ЗВО	Командування	Навчальний відділ (відділення)	Науково-організаційний відділ (відділення)	Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	Відділ (група) мор: пси логіч забезп
6	Військовий коледж, військовий коледж ЗВО	Командування	Навчальний відділ (відділення)		Відділення (група) захисту інформації	Відділ (група) мор: пси

						логіч забезп
7	Військовий коледж військового університету, військової академії, військового інституту	Командування	Навчальний відділ (відділення)			Відділ (гру мора. пси логіч забезп
8	Відділення військової підготовки ЗВО	Командування	Навчальна частина		Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	Відділ (гру мора. пси логіч забезп
9	Факультет військової підготовки ЗВО	Командування	Навчальна частина	Науково- організаційне відділення	Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	Відділ (гру мора. пси логіч забезп
10	Кафедра військової підготовки (кафедра медицини катастроф та військової медицини) ЗВО	Командування	Навчальна частина		Служба (відділення, група) охорони державної таємниці	
11	Військовий ліцей	Командування	Навчальна частина		Група секретного документального забезпечення	Відділ мора. пси логіч забезп
12	Навчально- оздоровчий комплекс військового ліцею	Командування	Навчальна частина		Група секретного документального забезпечення	Відділ мора. пси логіч забезп

Додаток 3
до Типових нормативів для розроблення
штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 2 розділу II)

Типові нормативи штатних посад структурних підрозділів "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК

1. Типові нормативи штатних посад командування ВВНЗ

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник ВВНЗ (офіцер)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Заступник начальника ВВНЗ (офіцер)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної та наукової роботи (офіцер)	-	-	1	1	1	-	-	-	-
4	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної роботи (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
5	Заступник начальника ВВНЗ з наукової роботи (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
6	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної та наукової роботи - начальник навчального відділення (офіцер)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
7	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної та наукової роботи - начальник навчальної частини (офіцер)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Заступник начальника ВВНЗ з морально-психологічного	-	-	-	1	1	1	1	1	1

	забезпечення - начальник відділу (офіцер)									
9	Заступник начальника ВВНЗ з морально-психологічного забезпечення - начальник відділення (офіцер)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
10	Заступник начальника ВВНЗ з морально-психологічного забезпечення - начальник групи (офіцер)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
11	Заступник начальника ВВНЗ з озброєння - начальник озброєння (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
12	Заступник начальника ВВНЗ з озброєння - начальник технічної частини (офіцер)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
13	Заступник начальника ВВНЗ з тилу - начальник тилу (офіцер)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
14	Заступник начальника ВВНЗ з матеріально-технічного забезпечення - начальник відділення (групи) (офіцер)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
15	Головний старшина (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2. Типові нормативи штатних посад командування ВНП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	понад 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник ВНП ЗВО (офіцер)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Заступник начальника ВНП ЗВО (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	1	1

3	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи (офіцер)	-	-	-	-	1	1	-	-	-
4	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної роботи (офіцер)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
5	Заступник начальника ВВП ЗВО з наукової роботи (офіцер)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
6	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи - начальник навчального відділу (відділення) (офіцер)	-	-	1	1	-	-	-	-	-
7	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи - начальник навчальної частини (офіцер)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
8	Заступник начальника ВВП ЗВО з морально-психологічного забезпечення - начальник відділу (відділення) (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
9	Заступник начальника ВВП ЗВО з морально-психологічного забезпечення - начальник відділення (офіцер)	-	-	-	-	1	-	-	-	-
10	Заступник начальника ВВП ЗВО з морально-психологічного забезпечення - начальник групи (офіцер)	-	1	1	1	-	-	-	-	-
11	Заступник начальника ВВП ЗВО з озброєння - начальник озброєння (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
12	Заступник начальника ВВП ЗВО з озброєння - начальник технічної частини (офіцер)	-	-	-	-	1	-	-	-	-
13	Заступник начальника ВВП ЗВО з тилу - начальник тилу (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
14	Заступник начальника ВВП ЗВО з	-	1	1	1	-	-	-	-	-

	матеріально-технічного забезпечення - начальник відділення (групи) (офіцер)									
15	Помічник начальника ВВП ЗВО з матеріально-технічного забезпечення (офіцер)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Головний старшина (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	-	1	1	1	1	1	1

3. Типові нормативи штатних посад командування ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається (ліцеїсти)			
		до 200	до 400	до 600	понад 600
1	2	3	4	5	6
1	Начальник ВЛ (офіцер)	1	1	1	1
1 ¹	Начальник НОК - заступник начальника ВЛ (офіцер)	1	1	1	1
2	Заступник начальника ВЛ (НОК) (офіцер)	-	-	1	1
3	Заступник начальника ВЛ (НОК) з навчальної роботи (офіцер)	-	-	-	1
4	Заступник начальника ВЛ (НОК) з навчальної роботи - начальник навчальної частини (офіцер)	1	1	1	
5	Заступник начальника ВЛ (НОК) з морально-психологічного забезпечення - начальник відділення (офіцер)	-	-	1	1
6	Заступник начальника ВЛ (НОК) з морально-психологічного забезпечення - начальник групи (офіцер)	1	1	-	-
7	Заступник начальника ВЛ (НОК) з матеріально-технічного забезпечення - начальник відділення (офіцер)	-	-	1	1

8	Заступник начальника ВЛ (НОК) з матеріально-технічного забезпечення - начальник групи (офіцер)	-	1	-	-
9	Помічник начальника ВЛ (НОК) з матеріально-технічного забезпечення (офіцер)	1	-	-	-
10	Головний старшина (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	1	1

4. Типові нормативи штатних посад навчального відділу, навчального відділення, навчальної частини ВВНЗ

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділу (офіцер)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
2	Заступник начальника відділу (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
3	Старший помічник начальника відділу (офіцер)	-	-	1	2	2	2	3	4	4
4	Старший помічник начальника відділення (офіцер)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
5	Старший помічник начальника відділення (психофізіолог) (офіцер)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Помічник начальника відділу (офіцер)	-	-	1	2	2	2	3	4	4
7	Помічник начальника відділення (офіцер)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
8	Старший помічник начальника частини (офіцер)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Помічник начальника частини (офіцер)	1	-	-	-	-	-	-	-	-

10	Практичний психолог (працівник ЗСУ)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Учений секретар (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
12	Диспетчер (працівник ЗСУ)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
13	Діловод (працівник ЗСУ)	-	1	1	1	2	3	3	3	4
Навчально-методичний кабінет										
14	Завідувач кабінету (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Методист (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	2	2	2	2	3

5. Типові нормативи штатних посад навчального відділу, навчального відділення, навчальної частини ВВП ЗВО

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	понад 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділу (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Заступник начальника відділу (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
3	Старший помічник начальника відділу (офіцер)	-	-	-	-	1	2	2	3	4
4	Старший помічник начальника відділення (психофізіолог) (офіцер)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
5	Старший помічник начальника відділення (офіцер)	-	-	1	1	-	-	-	-	-
6	Помічник начальника відділу (офіцер)	-	-	-	-	1	2	2	3	4
7	Помічник начальника відділення	-	-	1	1	-	-	-	-	-

	(офіцер)									
8	Старший помічник начальника частини (офіцер)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
9	Помічник начальника частини (офіцер)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
10	Практичний психолог (працівник ЗСУ)	-	1	1	-	-	-	-	-	-
11	Учений секретар (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
12	Диспетчер (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
13	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	2	3	3
Навчально-методичний кабінет										
14	Завідувач кабінету (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Методист (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	2	2	2	3

6. Типові нормативи штатних посад групи організації та супроводження дистанційного навчання ВВНЗ та ВНП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається за дистанційною формою навчання								
		до 100	до 300	до 500	до 700	до 1000	до 1200	до 1400	до 1600	понад 1600
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник групи (офіцер)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Старший офіцер (офіцер)	-	-	1	1	1	1	2	2	2
3	Офіцер (офіцер)	-	1	1	2	2	3	3	4	4
4	Інженер (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1	1	2	2

7. Типові нормативи штатних посад навчальної частини ВЛ та НОК

--	--	--

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається (ліцеїсти)			
		до 200	до 400	до 600	понад 600
1	Начальник навчальної частини (офіцер)	-	-	-	1
2	Заступник начальника частини (офіцер)	-	-	1	1
3	Старший помічник начальника частини (офіцер)	-	-	1	1
4	Помічник начальника частини (психофізіолог) (офіцер)	1	1	-	-
5	Помічник начальника частини (офіцер)	-	1	1	2
5 ¹	Практичний психолог (працівник ЗСУ)	1	-	-	-
Навчально-методичний кабінет					
6	Завідувач кабінету (працівник ЗСУ)	1	1	1	1
7	Методист (працівник ЗСУ)	-	1	2	2

8. Типові нормативи штатних посад групи психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу ВВНЗ

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник групи (психофізіолог) (офіцер)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
2	Психолог (офіцер) або практичний психолог (працівник ЗСУ)	-	-			1	1	1	2	2
3	Психофізіолог (офіцер) або лікар-психофізіолог (працівник ЗСУ)			1	1	1	1	1	1	1

9. Типові нормативи штатних посад групи психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу ВНП ЗВО

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	понад 2000
1	Начальник групи (психофізіолог) (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Психолог (офіцер) або практичний психолог (працівник ЗСУ)	-	-	-	-			1	1	2
3	Психофізіолог (офіцер) або лікар-психофізіолог (працівник ЗСУ)					1	1	1	1	1

10. Типові нормативи штатних посад групи психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається (ліцеїсти)			
		до 200	до 400	до 600	понад 600
1	Начальник групи (психофізіолог) (офіцер) або лікар-психофізіолог (працівник ЗСУ)	-	1	1	1
2	Практичний психолог (працівник ЗСУ)	-	1	1	1

11. Типові нормативи штатних посад науково-організаційного відділу (відділення) ВВНЗ та ВНП ЗВО

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Начальник відділу (офіцер)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
2	Заступник начальника відділу (офіцер)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
3	Начальник відділення (офіцер)	-	1	1	1	1	1	-	-	-

	військової служби за контрактом)									
5	Спеціаліст (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	-	1	1	1	2	2	3
Відділення (група) секретного документального забезпечення										
1	Начальник відділення (офіцер)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2	Начальник групи (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	-	-
3	Начальник групи (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
4	Діловод (працівник ЗСУ)	1	1	1	2	2	2	3	3	4
5	Оператор комп'ютерного набору (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	2	2	2	3	3
Секретна бібліотека										
1	Завідувач бібліотеки (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Провідний бібліотекар (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
3	Бібліотекар (працівник ЗСУ)	1	1	2	3	5	5	5	6	6
4	Бібліограф (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Склад схем та топографічних карт										
1	Завідувач складу (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
2	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	1	1	1

13. Типові нормативи штатних посад служби охорони державної таємниці ВНП ЗВО

N	Посада	Чисельність посад особового складу, якому
---	--------	---

	(працівник ЗСУ)									
8	Бібліотекар (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	2	4	5	5	6
9	Бібліограф (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Склад схем та топографічних карт										
10	Завідувач складу (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
11	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	1	1

14. Типові нормативи штатних посад групи секретного документального забезпечення (секретної частини) ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Чисельність посад особового складу, якому надається допуск до державної таємниці згідно з номенклатурою посад			
		до 100	до 300	до 600	понад 600
1	Начальник групи (військовослужбовець військової служби за контрактом) або працівник ЗСУ	-	1	1	1
2	Начальник секретної частини (працівник ЗСУ)	1	-	-	-
3	Діловод (працівник ЗСУ)		1	1	2

15. Типові нормативи штатних посад відділу морально-психологічного забезпечення (відділення, групи) ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Заступник начальника відділу (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший офіцер (офіцер)	-	-	1	1	2	2	2	2	2
3	Офіцер (офіцер)	-	1	1	2	2	2	3	3	3

	складу) (офіцер)									
7	Інспектор з кадрів (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
9	Оператор комп'ютерного набору (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Стройова частина										
10	Начальник стройової частини (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
11	Старший офіцер (зі стройової частини) (офіцер)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
12	Офіцер (зі стройової частини) (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	2	2
13	Відповідальний виконавець (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1	-	1	1	1	1	1	2	2
14	Діловод (працівник ЗСУ)	-	1	1	1	1	1	2	2	3
15	Оператор комп'ютерного набору (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1

18. Типові нормативи штатних посад відділення (групи) персоналу ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Штатна чисельність військовослужбовців, працівників та ліцеїстів			
		до 100	до 200	до 300	понад 300
1	2	3	4	5	6
1	Начальник відділення (офіцер)	-	-	1	1
2	Начальник групи (офіцер)	-	1	-	-
3	Старший офіцер (офіцер)	-	-	-	-

6	Начальник (завідувач) відділення (групи) (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
7	Бухгалтер (матеріального обліку) (працівник ЗСУ)	-	-	3	5	6	6	8	9	10	12	13

20. Типові нормативи штатних посад фінансово-економічної служби, відділення (групи) ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Штатна чисельність військовослужбовців, працівників та ліцеїстів			
		до 200	до 400	до 600	понад 600
1	Помічник начальника ВЛ з фінансово-економічної роботи - начальник фінансово-економічної служби (офіцер) або начальник відділення - головний бухгалтер (працівник ЗСУ)	-	-	-	1
2	Начальник відділення (групи) - головний бухгалтер (працівник ЗСУ)	1	1	1	-
3	Бухгалтер (працівник ЗСУ)	1	2	3	4

21. Типові нормативи штатних посад редакційно-видавничого відділу (відділення, групи) ВВНЗ та ВНП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділу (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Начальник відділення (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	-	-	-	-	-

3	Начальник групи (працівник ЗСУ)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4	Редактор (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	2	2	3	3	4
5	Редактор технічний (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
6	Коректор (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	2	2	2
7	Художник (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
8	Бухгалтер (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
9	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
10	Оператор комп'ютерного набору (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1

22. Типові нормативи штатних посад юридичної служби ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Помічник начальника ВВНЗ (ВВП ЗВО) з правової роботи - начальник служби (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Помічник начальника ВВНЗ (ВВП ЗВО) з правової роботи (офіцер)	-	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Юрисконсульт (працівник ЗСУ)	1	-	-	-	1	1	1	1	1
4	Офіцер (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	2	2

23. Типові нормативи штатних посад юридичної служби ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається (ліцеїсти)			
		до 200	до 400	до 600	понад 600

1	Помічник начальника ВЛ та НОК з правової роботи - начальник служби (офіцер)	-	-	-	1
2	Помічник начальника ВЛ та НОК з правової роботи (офіцер)	-	1	1	1
3	Юрисконсульт (працівник ЗСУ)	1	-	-	1

24. Типові нормативи штатних посад служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки ВВНЗ та ВНП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки (офіцер)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Помічник начальника служби (військовослужбовець військової служби за контрактом) або технік (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	-	1

25. Типові нормативи штатних посад інженерної служби ВВНЗ та ВНП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Начальник інженерної служби (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник інженерної служби (офіцер)	-	1	1	1	1	-	-	-	-

3	Енергетик (офіцер або працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
4	Помічник начальника служби військовослужбовець військової служби (за контрактом) або технік (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	-	1

26. Типові нормативи штатних посад служби зв'язку ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник зв'язку або начальник зв'язку і радіотехнічного забезпечення (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник зв'язку (офіцер)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Офіцер (із захисту інформації та кібернетичної безпеки) (офіцер)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Помічник начальника служби (військовослужбовець військової служби за контрактом) або технік (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	-	1

27. Типові нормативи штатних посад геоінформаційної служби ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Начальник геоінформаційної служби (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник геоінформаційної служби (офіцер)	-	1	1	1	1	-	-	-	-

28. Типові нормативи штатних посад служби пожежної безпеки ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Начальник служби пожежної безпеки (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник служби пожежної безпеки (офіцер)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Інспектор (з пожежного нагляду) (працівник ЗСУ)	1	-	-	-	-	-	-	-	-

29. Типові нормативи штатних посад медичної служби ВВНЗ, ВНП ЗВО, ВЛ та НОК

N з/ п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Начальник служби (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Помічник начальника служби (офіцер)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	Начальник служби - начальник медичного пункту (офіцер) або начальник пункту (медичного) - лікар (працівник ЗСУ)	1	1	1	-	-	-	-	-	-
4	Статистик медичний (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	1	1	1

30. Типові нормативи штатних посад прес-служби ВВНЗ та ВНП ЗВО

[illegible]

2	Офіцер (офіцер)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
---	-----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

31. Типові нормативи додаткових штатних посад управління ВВНЗ та ВНП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації

N з/п	Посада	Кількість
1	2	3
1	Заступник начальника ВВНЗ (ВНП ЗВО) з льотної підготовки	1 офіцер
2	Начальник повітряно-вогневої та тактичної підготовки - голова кваліфікаційної комісії	1 офіцер
Льотно-методичне відділення		
1	Начальник відділення	1 офіцер
2	Старший інспектор-льотчик або старший інспектор-пілот (на кожний тип літального апарата, за яким здійснюється підготовка фахівців у ВВНЗ та ВНП ЗВО)	1 офіцер або працівник ЗСУ
3	Інженер (з планування та обліку льотної підготовки постійного та змінного складу)	1 офіцер або працівник ЗСУ
Інженерно-авіаційна служба		
1	Начальник служби	1 офіцер
2	Старший інженер (з експлуатації літаків, вертольотів, двигунів)	1 офіцер
3	Старший інженер (з авіаційного озброєння)	1 офіцер
4	Старший інженер (з авіаційного обладнання)	1 офіцер
5	Старший інженер (з радіоелектронного обладнання)	1 офіцер
Служби		
1	Начальник служби безпеки польотів - старший інспектор-льотчик	1 офіцер
2	Інспектор-інженер	1 офіцер
3	Начальник штурманської служби - старший інспектор-штурман	1 офіцер

4	Інспектор-штурман	1 офіцер
5	Начальник пошуково-рятувальної і парашутно-десантної служби	1 офіцер
6	Інструктор з повітрянодесантної підготовки	1 офіцер

32. Типові нормативи штатних посад відділу (відділення, групи) навчально-лабораторного забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділу (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Начальник відділення (офіцер)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
3	Начальник групи (офіцер)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4	Старший офіцер (офіцер) або інженер (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
5	Офіцер (офіцер) або інженер (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
6	Технік (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	2	2
7	Інженер (працівник ЗСУ)	-	1	1	1	1	1	1	1	2
8	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	1	1	1	1

33. Типові нормативи штатних посад відділення (групи) служби військ ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Начальник відділення - комендант (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1

2	Начальник групи - комендант (офіцер)	-	-	1	1	-	-	-	-	-
3	Старший офіцер (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
4	Офіцер (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	2	2
5	Завідувач бюро перепусток (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
6	Черговий бюро перепусток (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	-	1

34. Типові нормативи штатних посад відділу (відділення, групи) міжнародного військового співробітництва ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділення (офіцер)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
2	Начальник групи (офіцер)	-	-	1	1	1	1	-	-	-
3	Старший офіцер (офіцер)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
4	Офіцер (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
5	Перекладач (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	1	1	1

35. Типові нормативи штатних посад відділення (групи) матеріально-технічного забезпечення ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається				
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600
1	Офіцер (офіцер)	-	1	1	1	-

2	Технік (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	-	1	1	1	-
3	Інженер (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	-

36. Типові нормативи штатних посад відділення (групи) матеріально-технічного забезпечення ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається (ліцеїсти)			
		до 200	до 400	до 600	понад 600
1	2	3	4	5	6
1	Офіцер (офіцер)	-	1	1	1
2	Інженер (працівник ЗСУ)	1	-	-	-
3	Начальник служби (продовольчої) (офіцер або працівник ЗСУ)	-	1	1	1
4	Начальник служби (продовольчої та речової) (офіцер або працівник ЗСУ)	1	-	-	-
5	Діловод продовольчої служби (працівник ЗСУ)	1	1	1	1
6	Начальник служби (речової) (офіцер або працівник ЗСУ)	-	1	1	1
7	Начальник служби (квартирно-експлуатаційної) (працівник ЗСУ)	-	1	1	1
8	Технік квартирно-експлуатаційної служби (працівник ЗСУ)	1	1	1	1
9	Помічник начальника служби (військово-службовець військової служби за контрактом) або товарознавець (працівник ЗСУ)	-	-	1	1

37. Типові нормативи штатних посад служб озброєння ВВНЗ та ВНП ЗВО

1) Служба ракетно-артилерійського озброєння ВВНЗ та ВНП ЗВО

N з/	Посада	Кількість тих, хто навчається					
---------	--------	-------------------------------	--	--	--	--	--

п		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Старший викладач - начальник служби ракетно-артилерійського озброєння (офіцер)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Начальник служби (офіцер)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Старший інженер (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
4	Інженер (офіцер)	-	-	-	-	1	2	2	2	2
5	Технік (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	2

2) Бронетанкова служба ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість одиниць базової бронетанкової техніки		
		до 30	до 40	понад 60
1	Начальник служби (офіцер)	-	1	1
2	Інженер (з електроспецобладнання) (офіцер)	-	-	1

3) автомобільна служба ВВНЗ, ВВП ЗВО та ВЛ

N з/ п	Посада	Кількість одиниць автомобільної техніки			
		до 20	до 50	до 80	понад 100
1	2	3	4	5	6
1	Старший викладач - начальник автомобільної служби або старший викладач - начальник автомобільної та електрогазової служби (офіцер) (начальник автомобільної служби (офіцер) для ВЛ)	1	-	-	-
2	Начальник автомобільної служби або начальник автомобільної та електрогазової служби (офіцер)	-	1	1	1

3	Інженер (з безпеки дорожнього руху) (офіцер або працівник ЗСУ)	-	1	1	1
4	Інженер (з електрогазової техніки) (офіцер або працівник ЗСУ)	-	1	1	1

4) Служба метрології та стандартизації ВВНЗ та ВВП ЗВО

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Старший викладач - начальник служби метрології та стандартизації (офіцер)	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2	Начальник служби (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
3	Інженер (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	1	1	1	1

38. Типові нормативи штатних посад служб тилу ВВНЗ та ВВП ЗВО

1) Продовольча та речова служба, продовольча служба, речова служба та квартирно-експлуатаційна служба

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продовольча та речова служба										
1	Начальник служби (офіцер або працівник ЗСУ)	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2	Товарознавець (працівник ЗСУ)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Продовольча служба										
1	Начальник служби (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Помічник начальника служби (військовослужбовець	-	-	-	-	1	1	2	2	2

	військової служби за контрактом)									
3	Товарознавець (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Речова служба										
1	Начальник служби (офіцер)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Помічник начальника служби (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	-	-	1	1	1	2	2
Квартирно-експлуатаційна служба										
1	Начальник служби (офіцер або працівник ЗСУ)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
2	Інженер (офіцер або працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
3	Технік (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2) Служба пального та мастильних матеріалів

N з/п	Посада	Кількість техніки з двигуном внутрішнього згорання			
		до 20	до 50	до 100	понад 100
1	Старший викладач - начальник служби пального та мастильних матеріалів (офіцер)	-	1	-	-
2	Начальник служби (офіцер)	-	-	1	1
3	Помічник начальника служби (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	-	1

(додаток 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 1 розділу III)

Структурні підрозділи ВВНЗ та ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти за відповідними ступенями вищої освіти "бакалавр", "магістр", "доктор філософії" та підготовку офіцерів запасу, в розділі штату "Основні підрозділи"

N з/ п	Види ВВНЗ, ВВП ЗВО	Послідовність розміщення структурних підрозділів за належністю в розділі підрозділи"				
		3	4	5	6	7
1	Військовий університет	Інститути, факультети	Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов	Факультет (кафедра) військової підготовки	Загальноуніверситетські кафедри	Бібліоте
2	Військова академія	Інститути, факультети	Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов	Факультет (кафедра) військової підготовки	Загальноакадемічні кафедри	Бібліоте
3	Військовий інститут	Факультети	Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов	Факультет (кафедра) військової підготовки	Загальноінститутські кафедри	Бібліоте
4	Військовий інститут військового університету, військової академії (на окремому штаті)	Факультети	Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов	Факультет (кафедра) військової підготовки	Загальноінститутські кафедри	Бібліоте
5	Військовий інститут ЗВО	Факультети	Курси підвищення	Факультет (кафедра)	Загальноінститутські кафедри	Бібліоте

			кваліфікації та курси іноземних мов	військової підготовки		
6	Факультет військової підготовки ЗВО	Кафедри, у тому числі кафедра військової підготовки	Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов	Навчальні підрозділи		Бібліоте
7	Кафедра військової підготовки ЗВО		Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов	Навчальні підрозділи		Бібліоте

Додаток 5

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 3 розділу III)

Типові нормативи штатних посад факультету (інституту), навчального курсу та бібліотеки ВВНЗ, ВНП ЗВО

1. Типові нормативи штатних посад управління факультету (інституту)

N з/п	Посада	Курсанти, слухачі, студенти за схемою підготовки "студент - курсант"			
		200 - 300	301 - 400	401 - 600	понад 600
1	2	3	4	5	6
Командування					
1	Начальник факультету (інституту) (офіцер)	1	1	1	1

2	Заступник начальника факультету (інституту) з навчальної та наукової роботи - начальник навчальної частини (офіцер)	1	1	1	1
3	Заступник начальника факультету (інституту) з морально-психологічного забезпечення (офіцер)	1	1	1	1
Навчальна частина					
1	Старший помічник начальника навчальної частини (офіцер)	-	1	1	1
2	Помічник начальника навчальної частини (офіцер)	1	1	1	1
3	Методист (працівник ЗСУ)	1	1	1	1
4	Диспетчер факультету (працівник ЗСУ)	-	-	1	1
5	Діловод (працівник ЗСУ)	1	1	1	1

2. Типові нормативи штатних посад навчального курсу

N з/п	Посада	Курсанти, слухачі, студенти за схемою підготовки "студент - курсант"	
		50 - 60	75 - 150
1	Начальник курсу (офіцер)	-	1
2	Заступник начальника курсу з морально-психологічного забезпечення (офіцер) (для курсантських підрозділів на 1 - 2 курсах)	-	1
3	Курсовий офіцер (офіцер) (для курсантських підрозділів)	1	2 - 3

3. Типові нормативи штатних посад бібліотеки

N з/п	Посада	Норматив
1	2	3
1	Завідувач бібліотеки (працівник ЗСУ)	1 штатна посада

2	Провідний бібліотекар (працівник ЗСУ)	1 штатна посада на відокремлений фонд бібліотеки (у тому числі фонд бібліотеки з грифом "для службового користування")
3	Бібліотекар (працівник ЗСУ)	1 штатна посада на 100000 примірників навчальної літератури, а також додатково 1 штатна посада на кожні 750 читачів з урахуванням посади провідного бібліотекаря
4	Бібліограф (працівник ЗСУ)	1 штатна посада
5	Адміністратор системи (працівник ЗСУ)	1 штатна посада у разі впровадження в роботу бібліотеки автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи та за наявності 10 і більше одиниць комп'ютерної техніки

Додаток 6
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 6 розділу III)

Співвідношення посад НПП кафедр ВВНЗ, ВНП ЗВО та кафедр військової підготовки (кафедр медицини катастроф та військової медицини) ЗВО

N з/п	Посада	Норматив	
		Другий (магістерський) рівень	Перший (бакалаврський) рівень
1	Заступник начальника (завідувача) кафедри	У складі кафедри понад 10 НПП	У складі кафедри понад 10 НПП
2	Професор	Не більше 30 % НПП	Не більше 10 % НПП
3	Доцент	Не більше 30 % НПП	Не більше 30 % НПП
4	Старший викладач	Не більше 30 % НПП	Не більше 30 % НПП
5	Викладач	Не менше 10 % НПП	Не менше 30 % НПП

Додаток 7
до Типових нормативів для розроблення
штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 9 розділу III)

Типові нормативи штатних посад управління центру підвищення кваліфікації

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається (приведена до річного терміну навчання)		
		400 - 600	601 - 1000	понад 1000
1	Начальник центру (офіцер)	1	1	1
2	Заступник начальника центру (офіцер)	-	-	1
3	Заступник начальника центру з навчальної роботи - начальник навчальної частини (офіцер)	1	1	1
4	Заступник начальника центру з морально- психологічного забезпечення (офіцер)	1	1	1
Навчальна частина				
1	Старший помічник начальника навчальної частини (офіцер)	-	1	1
2	Помічник начальника навчальної частини (офіцер)	1	1	1
3	Діловод (працівник ЗСУ)	1	1	2

Додаток 8
до Типових нормативів для розроблення
штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 11 розділу III)

Типові нормативи штатних посад управління факультету та навчальних курсів

1. Типові нормативи штатних посад управління факультету

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається		
		1400 - 2000	2001 - 2500	понад 2500
1	2	3	4	5
Управління факультету				
1	Начальник (декан) факультету (офіцер або працівник ЗСУ)	1	1	1
2	Заступник начальника (декана) факультету з навчальної роботи - начальник навчальної частини (офіцер або працівник ЗСУ)	1	1	1
Навчальна частина				
1	Помічник начальника навчальної частини (офіцер або працівник ЗСУ)	-	1	1
2	Діловод (працівник ЗСУ)	1	1	1

2. Типові нормативи штатних посад навчальних курсів

N з/п	Посада	Кількість тих, хто навчається		
		700	1200 - 1400	2100 - 3000
1	Начальник курсу (офіцер)	1	2	3 - 4
2	Курсовий офіцер (офіцер)	2	4	6 - 8

Додаток 9

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 1 розділу IV)

Структурні підрозділи ВВНЗ, ВНП ЗВО, які здійснюють підготовку на початковому рівні вищої освіти за ступенем вищої освіти "молодший бакалавр" ("молодший спеціаліст"), у розділі штату "Основні підрозділи"

N з/п	Види ВВНЗ, ВНП ЗВО	Послідовність розміщення структурних підрозділів за належністю у розділі штату "Основні підрозділи"				
		Відділення (факультет)	Курси підвищення кваліфікації	Циклові комісії (кафедри)	Бібліотека	Науково-дослідна лабораторія
1	Військовий коледж	Відділення (факультет)	Курси підвищення кваліфікації	Циклові комісії (кафедри)		
2	Військовий коледж військового університету, військової академії, військового інституту	Відділення (факультет)	Курси підвищення кваліфікації	Циклові комісії (кафедри)		
3	Відділення військової підготовки ЗВО	Навчальні курси	Курси підвищення кваліфікації	Циклові комісії (кафедри)		

Додаток 10

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 3 розділу IV)

Типові нормативи штатних посад управління та навчальних курсів відділення підготовки

1. Типові нормативи штатних посад управління відділення підготовки

N з/п	Посада	Курсанти, студенти за схемою підготовки "студент - курсант"		
		150 - 200	201 - 300	понад 300
1	Начальник відділення (офіцер)	1	1	1
2	Заступник начальника відділення з навчальної роботи - начальник навчальної частини (офіцер)	-	1	1

3	Старший помічник начальника відділення з навчальної роботи (офіцер)	1	-	-
4	Заступник начальника відділення з морально-психологічного забезпечення (офіцер)	-	1	1
Навчальна частина				
5	Помічник начальника навчальної частини (офіцер)	-	1	1
6	Методист (працівник ЗСУ)	-	1	1
7	Діловод (працівник ЗСУ)	-	-	1

2. Типові нормативи штатних посад навчального курсу відділення підготовки

N з/п	Посада	Курсанти, студенти за схемою підготовки "студент - курсант"	
		50 - 60	75 - 150
1	Начальник курсу (офіцер)	-	1
2	Заступник начальника курсу з морально-психологічного забезпечення (офіцер)	-	1
3	Курсовий офіцер (офіцер) або сержант-інструктор (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1	2 - 3
4	Сержант з матеріального забезпечення або старшина (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	1

Додаток 11
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 4 розділу IV)

Нормативи чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр) військового коледжу

N з/п	Посада	Норматив
1	Заступник начальника (голови) циклової комісії (начальника, завідувача кафедри)	Якщо у складі циклової комісії (кафебри) понад 10 педагогічних (науково-педагогічних) працівників
2	Старший викладач	Не більше 50 % від загальної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників коледжу
3	Викладач	Не менше 50 % від загальної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників коледжу

Додаток 12
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 4 розділу V)

Типові нормативи штатних посад навчальних рот ліцеїстів

N з/п	Посада	Штатна чисельність навчальних підрозділів ліцеїстів	
		навчальний взвод (20 - 25 ліцеїстів)	навчальна рота (100 - 120 ліцеїстів)
1	Командир роти - старший офіцер-вихователь (офіцер)	-	1
2	Командир взводу - офіцер-вихователь (офіцер)	1	5 - 6
3	Психолог (офіцер) або практичний психолог (працівник ЗСУ)	-	1
4	Вихователь-методист (працівник	-	5 - 6

	ЗСУ)		
5	Сержант з матеріального забезпечення або старшина (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	1

Додаток 13

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 1 розділу VI)

Структурні підрозділи ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК у розділі штату "Підрозділи забезпечення"

N з/п	Типи ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК	Послідовність розміщення структурних підрозділів за наявності				
		3	4	5	6	7
1	Військовий університет	Полк (батальйон, рота) забезпечення навчального процесу	Батальйон (рота, взвод) матеріально-технічного забезпечення	Інформаційно-телекомунікаційний вузол	Інформаційно-обчислювальний центр	Кл
2	Військова академія	Полк (батальйон, рота) забезпечення навчального процесу	Батальйон (рота, взвод) матеріально-технічного забезпечення	Інформаційно-телекомунікаційний вузол	Інформаційно-обчислювальний центр	Кл
3	Військовий інститут, військовий інститут ЗВО, військовий інститут ВВНЗ (на	Батальйон (рота, взвод) забезпечення навчального процесу	Рота (взвод) матеріально-технічного забезпечення	Інформаційно-телекомунікаційний вузол	Інформаційно-обчислювальний центр	Кл

	окремих фондах)					
4	Військовий коледж, військовий коледж ЗВО, військовий коледж ВВНЗ або ВНП ЗВО (на окремих фондах)	Рота (взвод) забезпечення навчального процесу	Рота (взвод) матеріально- технічного забезпечення	Інформаційно- телекомунікаційний вузол		Кл
5	Факультет військової підготовки ЗВО	Рота (взвод) забезпечення навчального процесу	Взвод матеріально- технічного забезпечення	Інформаційно- телекомунікаційний вузол		
6	Кафедра військової підготовки (кафедра медицини катастроф та військової медицини) ЗВО	Взвод (відділення) забезпечення навчального процесу	Відділення матеріально- технічного забезпечення			
7	Військовий ліцей	Взвод (відділення) матеріально- технічного (матеріального, тилового) забезпечення		Автоматична телефонна станція		Кл
8	Навчально- оздоровчий комплекс військового ліцею	Взвод (відділення) матеріально- технічного (матеріального, тилового) забезпечення		Автоматична телефонна станція		Кл

(додаток 13 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

Додаток 14
до Типових нормативів для розроблення
штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 9 розділу VI)

Типові нормативи штатних посад автомобільного взводу (відділення)

N з/п	Посада	Категорія особового складу	Кількість посад за штатної чисельності автомобільної техніки	
			15 - 19	20 і більше
1	Командир взводу	Офіцер	-	1
2	Командир взводу	Військовослужбовець військової служби за контрактом	1	-
3	Головний сержант - командир відділення	Військовослужбовець військової служби за контрактом	1	1
4	Командир відділення	Військовослужбовець військової служби за контрактом	1 - 2	2 - 3
5	Старший водій	Військовослужбовець військової служби за контрактом	На кожні 5 - 7 посад водіїв	
6	Водій або водій автотранспортного засобу	Військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ	На кожний автомобіль по одній посаді	

(додаток 14 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

Додаток 15
до Типових нормативів для розроблення

штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 11 розділу VI)

Нормативи кількості легкових автомобілів ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК

N з/п	ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК (на окремих штатах)	Кількість автомобілів
1	Військовий університет	8 - 10
2	Військова академія	6 - 8
3	Військовий інститут, інститут військового університету, військової академії (на окремому штаті), військовий інститут закладу вищої освіти	4 - 6
4	Факультет військової підготовки закладу вищої освіти	1 - 2
5	Кафедра військової підготовки (кафедра медицини катастроф та військової медицини) закладу вищої освіти	1
6	Військовий коледж	1
7	Відділення військової підготовки закладу вищої освіти	1
8	Військовий ліцей	1 - 2
9	Навчально-оздоровчий комплекс військового ліцею	1

Додаток 16
до Типових нормативів для розроблення
штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 13 розділу VI)

Типові нормативи штатних посад підрозділу "Гараж"

N	Посада	Кількість посад за штатної чисельності
---	--------	--

з/ п		автомобільних засобів (техніки)		
		до 15	15 - 19	20 і більше
1	Начальник гаража (працівник ЗСУ)	-	1	1
2	Диспетчер автомобільного транспорту (працівник ЗСУ)	-	-	1
3	Механік (гаража) (працівник ЗСУ)	1	-	-
4	Водій автотранспортного засобу (працівник ЗСУ)	Одна посада на один штатний автотранспортний засіб		
5	Слюсар з ремонту автомобілів (працівник ЗСУ)	-	-	1

Додаток 17
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 15 розділу VI)

Типові нормативи штатних посад складів

Посада	Норматив
1	2
Склад автомобільного та бронетанкового майна	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач складу (працівник ЗСУ)	1 (50 і більше одиниць автомобільної та бронетанкової техніки)
Склад автомобільного майна	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач складу (працівник ЗСУ)	1 (50 і більше одиниць автомобільної техніки)
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1 (100 і більше одиниць автомобільної

	техніки)
Склад бронетанкового майна	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач складу (працівник ЗСУ)	1 (50 і більше одиниць бронетанкової техніки)
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1 (100 і більше одиниць бронетанкової техніки)
Склад ракетно-артилерійського озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1
Склад стрілецького озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1
Склад боєприпасів	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1
Склад авіаційних боєприпасів	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1
Продовольчий склад	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач складу (працівник ЗСУ)	1

Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1 (за загальної чисельності особового складу понад 400 посад)
Речовий склад	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач складу (працівник ЗСУ)	1
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1 (за загальної чисельності особового складу понад 400 посад)
Склад пального та мастильних матеріалів	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач складу (працівник ЗСУ)	1 (за штатної чисельності колісної, гусеничної та іншої техніки з двигунами внутрішнього згорання понад 50 одиниць)
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1 (за штатної чисельності колісної, гусеничної та іншої техніки з двигунами внутрішнього згорання від 25 до 50 одиниць)
Склад квартирно-експлуатаційного майна	
Завідувач складу (працівник ЗСУ)	1 (за загальної чисельності особового складу понад 200 посад)
Склад військово-технічного майна	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач складу (працівник ЗСУ)	1 (за загальної чисельності особового складу понад 400 посад)
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1 (за загальної чисельності особового складу понад 1000 посад)
Склад лабораторно-технічного майна	
Начальник складу (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач	1 (за загальної чисельності особового

складу (працівник ЗСУ)	складу понад 300 посад)
Комірник (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1 (за загальної чисельності особового складу понад 1000 посад)

Додаток 18
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 17 розділу VI)

**Типові нормативи штатних посад
ремонтної майстерні речового майна ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК**

N з/п	Посада	Норматив
1	Начальник майстерні (військовослужбовець військової служби за контрактом) або завідувач майстерні (працівник ЗСУ)	1
2	Кравець (військовослужбовець військової служби за контрактом) або швачка (працівник ЗСУ)	1 посада на 500 курсантів (ліцеїстів)
3	Швець (військовослужбовець військової служби за контрактом) або взуттьовик з ремонту взуття (працівник ЗСУ)	1 посада на 1000 курсантів (ліцеїстів)

Додаток 19
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 18 розділу VI)

**Типові нормативи штатних посад військового оркестру ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК
(чисельністю 600 і більше ліцеїстів) та військового оркестру ВВНЗ і ВВП ЗВО, що здійснюють
підготовку військових фахівців за спеціальністю "музичне мистецтво"**

1. Типові нормативи штатних посад військового оркестру ВВНЗ, ВВП ЗВО, ВЛ та НОК (чисельністю 600 і більше ліцеїстів)

N з/п	Найменування посади	Значення нормативу
1	Начальник оркестру - військовий диригент (офіцер)	1
2	Головний старшина оркестру (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1
3	Артист вищої категорії (військовослужбовець військової служби за контрактом)	4
4	Артист першої категорії (військовослужбовець військової служби за контрактом)	5
5	Артист другої категорії (військовослужбовець військової служби за контрактом)	5
6	Музикант (військовослужбовець військової служби за контрактом)	5

2. Типові нормативи штатних посад військового оркестру ВВНЗ і ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців за спеціальністю "музичне мистецтво"

N з/п	Найменування посади	Значення нормативу
1	Начальник оркестру - військовий диригент (офіцер)	1
2	Заступник начальника оркестру (офіцер)	1
3	Головний старшина оркестру (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1
4	Артист вищої категорії (військовослужбовець військової служби за контрактом)	11
5	Артист першої категорії (військовослужбовець військової служби за контрактом)	10
6	Артист другої категорії (військовослужбовець військової служби за контрактом)	10
7	Артист-вокаліст вищої категорії (працівник ЗСУ)	2

8	Артист-вокаліст першої категорії (працівник ЗСУ)	2
9	Артист балету вищої категорії (працівник ЗСУ)	4
10	Артист балету першої категорії (працівник ЗСУ)	4
11	Концертмейстер (працівник ЗСУ)	1
12	Звукорежисер (працівник ЗСУ)	1
13	Музикант (військовослужбовець військової служби за контрактом)	5
14	Майстер (працівник ЗСУ)	1

Додаток 20

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 19 розділу VI)

Типові нормативи штатних посад інформаційно-телекомунікаційного вузла (автоматичної телефонної станції)

N з/п	Посада	Норматив
1	2	3
1	Начальник вузла	1 офіцер
2	Інженер	1 офіцер
3	Технік (з ключової документації)	1 військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ
Відділення інформаційних систем		
1	Начальник відділення	1 офіцер
2	Старший оператор	1* військовослужбовець військової служби за контрактом

3	Оператор	1 (3*) військовослужбовець військової служби за контрактом
Відділення засекречування і обробки інформації		
1	Начальник відділення	1 військовослужбовець військової служби за контрактом
2	Оператор	1 (5*) військовослужбовець військової служби за контрактом
Відділення телекомунікаційних систем		
1	Начальник відділення	1 офіцер
2	Технік	1 військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ
3	Лінійний наглядач	2 військовослужбовці військової служби за контрактом
4	Електромонтер з обслуговування електроустановок	1 працівник ЗСУ
5	Електромонтер з ремонту та монтажу кабельних ліній	1 працівник ЗСУ
Радіовідділення (радіостанція)		
1	Начальник відділення або начальник радіостанції	1 військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ
2	Старший радіотелефоніст	1 військовослужбовець військової служби за контрактом
3	Радіотелефоніст	2 військовослужбовці військової служби за контрактом
Автоматична телефонна станція ВЛ та НОК		
1	Провідний інженер	1 працівник ЗСУ

* Чисельність штатних посад за умови організації цілодобового чергування.

(додаток 20 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

Додаток 21

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв
(пункт 20 розділу VI)

Типові нормативи штатних посад медичного пункту та лазарету ВВНЗ, ВНП ЗВО, ВЛ та НОК

1. Типові нормативи штатних посад медичного пункту та лазарету ВВНЗ та ВНП ЗВО

N з/ п	Посада	Кількість штатних посад військовослужбовців ВВНЗ та ВНП ЗВО								
		до 100	до 200	до 400	до 500	до 1000	до 1500	до 2000	до 3000	понад 3000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник служби - начальник медичного пункту (офіцер) або начальник медичного пункту - лікар (працівник ЗСУ)	-	1	1	1	-	-	-	-	-
2	Начальник лазарету (офіцер)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3	Лікар (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
4	Фельдшер (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
5	Старша медична сестра (військовослужбовець військової служби за контрактом)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
6	Медична сестра (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1	1	3	3	4	5	5	6	8
7	Водій-санітар	1	1	1	1	1	2	2	2	2

	(військовослужбовець військової служби за контрактом) або водій автотранспортного засобу (працівник ЗСУ)									
8	Лікар-рентгенолог (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
9	Лікар (працівник ЗСУ)*	-	1	1	2	3	4	5	5	7
10	Лікар-лаборант (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
11	Завідувач кабінету (діагностики) - лікар (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
12	Завідувач кабінету (стоматологічного) - лікар- стоматолог (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
13	Лікар-стоматолог (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	2
14	Завідувач аптеки - фармацевт (працівник ЗСУ)	-	-	1	1	-	-	-	-	-
15	Завідувач аптеки - провізор (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
16	Фармацевт (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
17	Рентгенолаборант (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
18	Лаборант (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
19	Сестра-господиня (працівник ЗСУ)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
20	Молодша медична сестра з догляду за хворими (працівник ЗСУ)	-	1	4	4	4	5	5	6	8

2. Типові нормативи штатних посад медичного пункту та лазарету ВЛ та НОК

N з/п	Посада	Штатна чисельність посад військовослужбовців та ліцеїстів
----------	--------	--

		до 100	до 200	до 400	до 500	до 600	понад 600
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Начальник служби - начальник медичного пункту (офіцер) або начальник медичного пункту - лікар (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1
2	Лікар (лікар загальної практики - сімейний лікар або лікар-педіатр) (офіцер або працівник ЗСУ)	1	1	1	2	2	2
3	Фельдшер (військовослужбовець військової служби за контрактом)	1	1	1	1	1	1
4	Старша медична сестра (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1
5	Медична сестра (військовослужбовець військової служби за контрактом або працівник ЗСУ)	5	5	5	5	5	5
6	Водій-санітар (військовослужбовець військової служби за контрактом) або водій автотранспортного засобу (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	2	2
7	Лікар-стоматолог (працівник ЗСУ)	-	-	-	-	-	1
8	Завідувач аптеки (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1
9	Сестра-господиня (працівник ЗСУ)	1	1	1	1	1	1
10	Молодша медична сестра з догляду за хворими (працівник ЗСУ)	4	4	4	4	4	4

(додаток 21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 07.02.2019 р. N 50)

Додаток 22

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових

Типові нормативи штатних посад лабораторії авіаційної медицини

N з/п	Посада	Норматив
1	Начальник лабораторії	1 (офіцер)
2	Лікар-терапевт	1 (офіцер або працівник ЗСУ)
3	Лікар-отоларинголог	1 (офіцер або працівник ЗСУ)
4	Лікар-офтальмолог	1 (офіцер або працівник ЗСУ)
5	Лікар-невропатолог	1 (офіцер або працівник ЗСУ)
6	Лікар-хірург	1 (офіцер або працівник ЗСУ)
7	Лікар функціональної діагностики	1 (працівник ЗСУ)
8	Технік (за умови наявності барокамери)	1 (працівник ЗСУ)

Додаток 23
до Типових нормативів для розроблення
штатів (штатних розписів) вищих
військових навчальних закладів,
військових навчальних підрозділів
закладів вищої освіти та військових
ліцеїв
(пункт 24 розділу VI)

Типові нормативи штатних посад структурного підрозділу "Клуб"

N з/п	Посада	Кількість слухачів, курсантів, ліцеїстів			
		до 100	до 200	до 600	понад 600
1	Начальник клубу (офіцер) або завідувач клубу (працівник ЗСУ)	-	1	1	1
2	Технік (працівник ЗСУ)	-	1	1	1

3	Завідувач музею (працівник ЗСУ)	-	-	-	1
---	---------------------------------	---	---	---	---
